

VERZOEK VOOR OFFICIELE ERKENNING VAN HET HINDOEÏSME IN BELGIE

HINDOE FORUM VAN BELGIË

Oudergemlaan 197, 1000 Bruxelles

Telefoon/Fax: +32 (0)86323919

Email: mina.mangre@gmail.com, martin.gurvich@gmail.com

www.hinduforum.be

SPF Justice
115 boulevard de Waterloo
1000 Bruxelles

Brussel, 20 oktober 2012

Aan: Minister van Justitie, mevrouw Turtelboom

Geachte mevrouw Turtelboom,

Namens de administratieve raad (en de algemene vergadering) van het Hindoe Forum België asbl, verzoek ik u om een afspraak zodat we u ons officiële verzoek voor de erkenning van het Hindoeïsme in België kunnen presenteren. Het Hindoe Forum België heeft een aantal jaren aan dit voorstel gewerkt en hebben nu het uiteindelijke document af. Aangezien dit een belangrijk moment is voor de hindoe gemeenschap in België, zouden we dit graag persoonlijk aan u willen presenteren. Als data stellen we u graag de 14de, 15de of 16de november voor, maar staan natuurlijk open voor een andere datum als u dat beter uitkomt.

We hopen zo spoedig mogelijk op uw antwoord.

Hoogachtend,

Martin Gurvich

Inhoudsopgave

I. Begeleidend Schrijven voor de Minister van Justitie

II. Memorandum

1. Doel van het Memorandum
2. Waarom Erkenning van het Hindoeïsme?
3. Criteria voor Erkenning
  - 3.1. *Voldoende volgelingen en een langdurige aanwezigheid*
  - 3.2. *Algemeen belang: de bijdrage van het Hindoeïsme aan de Belgische samenleving*
  - 3.3. *Openbare orde*
  - 3.4. *Structuur*
4. Conclusie

III. HINDOEÏSME – Algemeen Overzicht

IV. Een kijkje in de geschiedenis van de betrokkenheid van België met India en het Hindoeïsme (*franstalig*)

V. De Pers over het Hindoeïsme

VI. HFB Statuut en Brochure

VII. Foto Album

Begeleidend schrijven

Brussel, 7 maart 2013

Mevrouw de minister van Justitie, Annemie Turtelboom,

Wij zijn zeer verheugd en vereerd u het officiële verzoek voor de erkenning van het hindoeïsme in België te mogen aanbieden. Wij hebben uw medewerkers en parlementsleden al enkele keren ontmoet en zij hebben ons aangemoedigd een formeel verzoek in te dienen. Vooral mevrouw Mia de Schampelaere, een van de leden van de Commissie voor Justitie, is enthousiast. Veel leden van de Belgische gemeenschap zijn de mening toegedaan dat de hindoegemeenschap in België aan alle voorwaarden voldoet voor officiële erkenning door de Belgische regering.

Enkele voorwaarden voor een dergelijke erkenning zijn een omvangrijke hindoeïstische bevolking die:

- meer dan drie decennia in België is gevestigd;
- vredelievend is en geen bedreiging vormt voor de openbare orde;
- een platform van vertegenwoordigers heeft (zoals het Hindoe Forum van België);
- op verschillende manieren bijdraagt aan de Belgische samenleving wat betreft ethiek, spiritualiteit, gezondheid en economie.

In aanwezigheid van een groot aantal hoogwaardigheidsbekleders, waaronder ambassadeurs, politici en religieus leiders, werd in 2007 het Hindoe Forum van België (HFB) opgericht in het Jolly Hotel te Brussel. Deze organisatie maakt actief deel uit van het Hindu Forum Europe. Als representatief samenwerkingsverband van verschillende hindoe-organisaties dient het HFB als de overlegpartner voor de Belgische overheid, de media, religieuze leiders en de samenleving in het algemeen. Op dit moment vertegenwoordigt het HFB twaalf hindoe-organisaties, die op hun beurt vertegenwoordigers zijn van de diverse tradities binnen het hindoeïsme. Deze tradities zijn allemaal gebaseerd op de veda's, een eeuwenoude verzameling van religieuze teksten.

In heel België zet het HFB zich zeer actief in voor interreligieuze projecten en evenementen. Kortgeleden stelde het een vertegenwoordiging aan voor de Raad van religieuze leiders van België (BCRL) en houdt het HFB contact met andere religieuze prominenten.

Een van de belangrijkste doelstellingen van het HFB is het bekomen van erkenning van het hindoeïsme in België en daarom bieden wij u dit officiële verzoek aan. Officiële erkenning van het hindoeïsme in België zal het enthousiasme van de groeiende hindoegemeenschap vergroten om verder bij te dragen aan het economische, sociale, culturele en spirituele welzijn van de Belgische samenleving.

Bovendien betekent deze erkenning dat hindoes hun rechtmatige plaats kunnen innemen naast katholieken, protestanten, anglicanen, orthodoxen, joden, moslims, humanisten en boeddhisten, zodat hun bijdrage op gelijke voet kan worden gewaardeerd.

Wij danken u voor het overwegen van ons verzoek en staan tot uw beschikking voor aanvullende informatie of vragen.

Hoogachtend,

Mw. Sushma Shree Thapa, Voorzitter

Hr. Paul Manik, Vice voorzitter

Martin Gurvich, Algemeen Secretaris

Sadeo Chunivan, Lid

Mina Mangre, gemachtigd door
H. Janssens, Penningmeester

Ravinder Singh, Lid

MEMORANDUM

*Verzoek aan de Belgische regering voor erkenning van het hindoeïsme als officiële religie in België.
Voorstel van het Hindoe Forum van België (vzw)*

1. DOEL VAN DIT MEMORANDUM

Het Hindoe Forum van België (HFB) is een geregistreerde vereniging zonder winstoogmerk (vzw). Net als soortgelijke forums in andere landen is het opgericht om authentieke informatie over het geloof, de waarden en de activiteiten van de Belgische hindoegemeenschap te verstrekken en op basis daarvan intern de dialoog met de hindoegemeenschap zelf en extern met de regering, de media en de Belgische bevolking te bevorderen. Door dit memorandum voor het Ministerie van Justitie verzoeken wij het Ministerie vriendelijk om ons voorstel — namelijk dat de Belgische regering het hindoeïsme als een officiële religie erkent — in overweging te nemen.

2. WAAROM ERKENNING VAN HET HINDOEÏSME?

Het hindoeïsme is meer dan een religie. Het is een manier van leven met bijzondere kenmerken, zoals inclusiviteit, geweldloosheid, verbondenheid met de gemeenschap en het handelen daarnaar en respect voor alle levende wezens. Binnen het hindoeïsme zijn persoonlijke identiteit en waardigheid nauw verbonden met spiritueel welzijn. Individuele verantwoordelijkheid is een van de basisprincipes van het hindoeïsme. Niet alleen voor ons persoonlijke welzijn, maar ook voor dat van onze families en de samenleving waarin we leven.

In onze rol van burgers die zich betrokken voelen bij nationale maatschappelijke kwesties, ondervinden we moeilijkheden in het delen van onze principes en praktijken door een gebrek aan faciliteiten. Hierdoor moeten Belgische hindoes en de Belgische samenleving in het algemeen het zonder de voordelen stellen die bijvoorbeeld in landen als het Verenigd Koninkrijk en Nederland wél gelden en waar het hindoeïsme al langere tijd als een officiële religie wordt geaccepteerd. Door een officiële erkenning en met de benodigde faciliteiten kunnen Belgische hindoes actief bijdragen aan nationale discussies over het vinden van duurzame oplossingen voor een samenhangende natie. Daarnaast maakt erkenning van het hindoeïsme in België het voor hindoes mogelijk hun waardigheid en identiteit als eerbare burgers van België te ontwikkelen en te bestendigen. Bovendien zullen Belgische hindoes gelijke kansen hebben voor religieus onderwijs in scholen en andere centra. Erkenning stelt hindoes bovendien in staat tempels en gebedsruimten te onderhouden en hun eigen priesters op te leiden. Een ander belangrijk voordeel is dat het de hindoegemeenschap in staat stelt haar eigen theologie en waarden, zoals nederigheid, gastvrijheid en verantwoordelijkheid, uit te dragen. In de praktijk betekent dit dat het hindoeïsme familiewaarden en -relaties tot de hoeksteen van een harmonieuze samenleving maakt, waarbij geweldloosheid en vredelievendheid bijdragen aan duurzame groei.

Voor de Belgische samenleving betekent deze erkenning een voortdurende bijdrage van de kernwaarden van het hindoeïsme, namelijk wederzijds respect, tolerantie, een vreedzame samenleving en harmonie.

3. CRITERIA VOOR ERKENNING

3.1 Voldoende volgelingen en een langdurige aanwezigheid

Volgens onze informatie zijn er meer dan 20.000 hindoes in België. Aan het eind van de jaren zestig arriveerden hier de eerste immigranten; de meeste van hen kwamen uit Gujarat (West-India). Later

kwamen ze ook over van andere landen, zoals Nepal, Kenya, Sri Lanka, Maleisie, Mauritius en Afghanistan. Veel autochtone Belgen beoefenen ook bepaalde soorten van spiritualiteit, zoals yoga en meditatie, die typerend zijn voor het hindoeïsme. In de laatste drie decennia is het aantal spirituele organisaties en beoefenaars voortdurend toegenomen).

3.2. Algemeen belang: de bijdrage van het hindoeïsme aan de Belgische samenleving

Hindoe gemeenschappen en hun nevenorganisaties voor families, liefdadigheid en business dragen voortdurend en op een substantiële wijze bij aan de Belgische samenleving.

Ethische en spirituele bijdrage

Een diepzinnige filosofie die de nadruk legt op een sterke ethiek van respect, tolerantie en inclusiviteit. Een geweldloze benadering voor het oplossen van spanningen en conflicten (een grote voorbeeld hiervan is Gandhi), en een nadruk op familiewaarden en collectiviteit.

Bijdrage aan de volksgezondheid

Diverse fysieke en mentale gezondheidsmethoden voor algemene welzijn, zoals vegetarisme, yoga en Ayurveda.

Culturele bijdrage

Betekenisvolle en eeuwenoude traditionele gebruiken, kookstijlen, kunst, poëzie, literatuur, kleurrijke festivals, dans en muziek. (Denk bijvoorbeeld aan wereldberoemde culturele iconen als Rabindranath Tagore en Ravi Shankar.)

Economische bijdrage

Sterke economische impuls in verschillende sectoren, zoals de diamanthandel, informatietechnologie (IT), geneeskunde en andere gespecialiseerde beroepen.

3.3. Openbare orde

Hindoes zijn over het algemeen ordelievende burgers die trouw zijn aan het gestelde gezag en zich aanpassen aan en respect hebben voor de samenleving van het land waarin ze leven. Statistieken uit het Verenigd Koninkrijk en Nederland hebben bijvoorbeeld aangetoond dat het criminaliteitscijfer onder hindoes het laagst is, maar dat zij wat betreft hun inkomen een sterke handelsgeest hebben. Hindoejongeren studeren vaak rechten, economie, IT, filosofie of andere universitaire opleidingen, waarmee ze een positieve bijdrage kunnen leveren aan de openbare orde en vrede.

3.4. Structuur

Het HFB werd in 2007 opgericht als een Belgische vereniging zonder winstoogmerk (vzw) en bestaat op dit moment uit elf verschillende hindoe-organisaties: Brussels Puja Committee vzw, Sanatan Dharam Hindu Temple vzw, Nama Hatta Antwerpen vzw, Radhadesh vzw, Hindu Temple Society vzw, Namaskara vzw, Centre de Bhakti Yoga vzw, Ram Mandir vzw, Indian Cultural Centre vzw, Bhaktivedanta College vzw en Sarbajanin Puja Samiti. Het HFB blijft zich steeds inzetten om potentiële leden te benaderen.

Het budget van het HFB bestaat grotendeels uit lidmaatschapsgeld en individuele donaties. De bestuursraad van het HFB komt drie of vier keer per jaar bijeen voor het nastreven van de doelstellingen van de organisatie. Het HFB streeft ernaar een ruime meerderheid van de hindoes in België te vertegenwoordigen.

Het doel van het HFB bij de ondersteuning van hindoeïsme in België

Het HFB heeft verschillende taken:

1. Het verkrijgen van officiële erkenning voor het hindoeïsme als een religie door de Belgische regering.
2. Het informeren van de media en het algemene publiek.
3. Het vertegenwoordigen van de belangen, behoeften en zorgen van hindoegemeenschappen en -organisaties naar de Belgische regering.
4. Het assisteren van de Belgische regering bij het raadplegen van hindoegemeenschappen en -organisaties.
5. Het samenwerken en dialoog voeren met organisaties, andere religies en filosofische overtuigingen.
6. Het onderhouden van relaties met overeenkomstige Europese en wereldwijde organisaties.

Sinds 2007 hebben organisaties samengewerkt aan de oprichting van het HFB. Geïnspireerd op Engelse en Nederlandse equivalenten — het Hindu Forum of Britain en de Hindoeraad Nederland — is er nu een stabiele structuur. Net als het Hindu Forum of Britain, dat nu 240 organisaties vertegenwoordigt, wil het HFB vooruitgang boeken in communautair overleg en maatschappelijke vraagstukken. Momenteel organiseert het ook religieuze evenementen, zoals de Diwali-viering, en bijeenkomsten van hindoegroepen uit verschillende delen van Europa, zoals het Hindu Forum van Europa. Hierbij werkt het HFB, namens de hindoe-gemeenschap, samen met interreligieuze groepen aan vraagstukken als huiselijk geweld. Ook probeert het verschillende religieuze groepen bij elkaar te brengen door bijvoorbeeld samen de religieuze symboliek van water te bespreken om zo het belang van ecologisch verantwoordelijk waterbeheer onder de aandacht van jongeren te brengen.

Een lidmaatschap van het HFB wordt beoordeeld op basis van de identiteit van de kandidaat als spirituele traditie binnen het hindoeïsme. Kandidaat-organisaties die tot het HFB willen toetreden, moeten ook de Belgische wet naleven. Organisaties die ten opzichte van andere spirituele tradities en de samenleving in het algemeen een sektarische houding aannemen die tot verdeeldheid leidt, worden uitgesloten van lidmaatschap.

4. Conclusie

Het hindoeïsme en de hindoes hebben België veel te bieden op het gebied van spiritualiteit, welzijn, geweldloosheid, cultuur en economie. De aanwezigheid van yogastudio's, meditatie en vegetarisme in het dagelijks leven in België zijn hier duidelijke voorbeelden van maar ook de bloeiende economische relatie met landen als India. Hindoes in België dragen ook bij aan de samenleving door hun vreedzaamheid, ordelievende houding en lage criminaliteit. Door een officiële erkenning van het hindoeïsme in België kunnen Belgische hindoes zich met meer gevoel van respect, waardigheid en verbondenheid volledig ontplooien.

Dit memorandum benadrukt dat zo'n erkenning van wederzijds belang is. Dat het zorgt voor evenwicht en spirituele waarden, inclusiviteit en een levendig gekleurde exotische cultuur binnen de Belgische samenleving.

Om dit mogelijk te maken biedt het HFB een dialoogplatform dat kernwaarden als gemeenschappelijkheid, vrede en solidariteit nieuw leven inblaast in het leven van Belgische hindoes, die daardoor actiever zullen deelnemen aan de ontwikkeling van hun eigen België.

HINDOEÏSME

EEN ALGEMEEN OVERZICHT

Inhoud

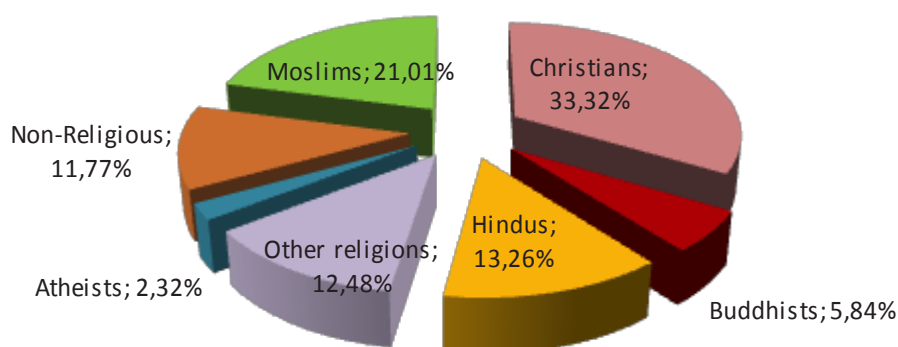
1.	INLEIDING	3
2.	OMVANG EN GEOGRAFIE	3
3.	BRONNEN EN STRUCTUUR	4
4.	VEDISCHE GESCHRIFTEN	4
4.1	Shruti	4
4.2	Smriti	5
5	BASISCONCEPTEN VAN HET HINDOEÏSME	5
5.1	Atma	Error! Bookmark not defined.
5.2	Samsara	6
5.3	Karma	6
5.4	Prakriti	6
5.5	Guna's.....	6
5.6	Maya.....	6
5.7	Moksha	7
5.8	Bhagavan	7
6	HOOFDTRADITIES EN PADEN.....	7
7.	SPIRITUELE PRAKTIJEN EN GODSDIENSTBEOEFENING	9
8.	EEN ZORGZAME MAATSCHAPPIJ	9
	Bijlage: Moderne hindoebewegingen en spiritueel leiders.....	10

1. INLEIDING

Het hindoeïsme is een van de oudste religies die een gezonde, kleurrijke en enthousiaste traditie is gebleven. Met meer dan 800 miljoen volgelingen is het een van de grootste wereldreligies ter wereld. Het hindoeïsme heeft zijn wortels zowel in India als andere delen van Azië en staat wereldwijd bekend om zijn kunst, vegetarische keuken, kleding en filosofie. Het hindoeïsme verspreidt zijn leringen vanuit de overtuiging dat deze voor alle mensen en in alle tijdperken relevant zijn en het aanvaardt andere religies als verschillende paden naar hetzelfde doel: de ziel verbinden met God. Geleerden beschouwen het hindoeïsme dan ook als 'een familie van religies' of 'een manier van leven', wat hindoes vaak *sanatana-dharma* of de eeuwige levensweg noemen.

2. OMVANG EN GEOGRAFIE

Het hindoeïsme is de grootste religie in Azië en de op twee na grootste ter wereld wat betreft aantal volgelingen. Er bestaan verschillende bronnen voor cijfers over de hindoe-populatie.¹ De consensus is dat de huidige wereldwijde hindoe-populatie moet worden geschat op ongeveer 885 miljoen mensen.

Wereldbevolking naar religie (bron: CIA)

Het hindoeïsme heeft nauwe banden met India en Nepal, maar zijn invloed is duidelijk voelbaar in heel Azië tot aan landen als Sri Lanka, Bangladesh, Pakistan, Indonesië, Singapore, Bhutan, Indonesië, enz. Ongeveer één miljoen volgelingen zijn gevestigd in het Verenigd Koninkrijk. Deze hindoes stammen veelal af van hindoe-immigranten. Tegenwoordig heeft het hindoeïsme door immigratie alle uithoeken van de wereld bereikt, zoals Fiji, Mauritius, het Caraïbisch gebied, Amerika en Zuid- en Oost-Afrika.

¹ Volgens de Central Intelligence Agency (CIA) bedraagt het percentage hindoes wereldwijd 13,26% op de totale wereldbevolking van 6.677.563.921 mensen (juli 2008). In 2005 schatte de *Encyclopaedia Britannica* het percentage hindoes wereldwijd op 13,33% van de wereldbevolking. Volgens het magazine *Foreign Policy*, dat wordt gepubliceerd door de Carnegie Endowment for International Peace, bestaat de wereldwijde hindoe-populatie uit 870 miljoen mensen (mei 2007) met een jaarlijkse groei van ongeveer 1,52%.

3. OORSPRONG EN STRUCTUUR

Het hindoeïsme is minstens 4.000 jaar oud. Anders dan andere religies heeft het hindoeïsme geen stichter, geen centraal gezag en geen algemeen aanvaarde doctrines.

Het gemeenschappelijk kenmerk van alle tradities binnen het hindoeïsme is het aanvaarden van de veda's als geopenbaarde geschriften. Volgens het hooggerechtshof van India werd het hindoeïsme in 1966 in eerste instantie wettelijk gedefinieerd als 'Eerbiedige aanvaarding van de veda's als de hoogste autoriteiten wat betreft religieuze en filosofische kwesties.'

4. VEDISCHE GESCHRIFTEN

Het hindoeïsme heeft niet één heilig geschrift maar vele. Onder deze vele geschriften bevinden zich de veda's en hun supplementen, die soms collectief worden aangeduid als de 'vedische geschriften' en die in het Sanskriet zijn opgeschreven. Er zijn twee hoofdcategorieën:

- *shruti* (letterlijk: 'Dat wat gehoord is') is canoniek en bestaat uit de geopenbaarde en onbetwistbare waarheid die als eeuwig wordt beschouwd. *Shruti* verwijst hoofdzakelijk naar de veda's zelf.
- *smriti* (letterlijk: 'Dat wat herinnerd is') is supplementair en kan met de tijd veranderen. Deze teksten zijn alleen gezaghebbend in de mate waarin ze zich voegen naar de fundamentele *shruti*.

Over de relatieve geldigheid en het belang van beide categorieën zijn de meningen verdeeld. Sommige hindoes benadrukken het fundamentele belang van de *shruti*, terwijl anderen van mening zijn dat de *smriti*-teksten tegenwoordig belangrijker zijn, omdat ze waarheden toegankelijker maken.

4.1 Shruti

De *shruti*-teksten worden over het algemeen als belangrijker beschouwd, maar ze zijn filosofisch en moeilijk te begrijpen. De veda's worden onderverdeeld in vier delen:

1. De *Rig Veda* is de belangrijkste en oudste tekst en bestaat uit tien boeken met in totaal 1.028 hymnen die verschillende goden verheerlijken. Het bevat ook de beroemde Gayatri mantra en het *Purusha Sukta*-gebed (gebed aan de Allerhoogste Persoon).
2. De *Yajur Veda* is een handboek voor priesters bij het uitvoeren van *yajña's* of offers.
3. De *Sama Veda* bestaat uit liederen en melodieën die tijdens erediensten en uitvoeringen van *yajna's* worden gezongen.
4. De *Atharva Veda* bevat hymnen, mantra's en incantaties, die meer van toepassing zijn buiten de *yajna's*.

In deze vier geschriften zijn er vier typen composities of onderverdelingen:

- De *samhita's* zijn letterlijk 'verzamelingen', in dit geval van hymnen en mantra's.
- De *brahmana's* zijn handleidingen in proza voor priesters voor rituelen en gebeden. Deze teksten geven uitleg bij de *samhita's*.
- De *aranyaka's* zijn letterlijk 'woudboeken' voor kluizenaars en heiligen. Dit zijn filosofische verhandelingen.
- De *upanishads* zijn filosofische werken die ook 'vedanta' worden genoemd, het einde of conclusie van de veda's.

4.2 Smriti

De *smriti* geeft veelal door verhalen uitleg bij de *shruti*. Binnen de *smriti* zijn er vier subcategorieën:

1. De *itihasa's* bevatten 'histories' en grote epen, zoals het *Mahabharata* (110.000 verzen) en het *Ramayana* (24.000 verzen), beide de populairste teksten onder de hindoes. Het *Mahabharata* bevat de *Bhagavad-gita* (700 verzen), een filosofische *smriti*-tekst en het meest gelezen boek onder de hindoes. (Het is te vergelijken met wat de bijbel is voor christenen en de koran voor moslims.)
2. De *purana's* bevatten achttien *maha* (grote) *purana's* en veel *upa* (aanvullende) *purana's*. De *Bhagavata Purana* is het populairst.
3. De *dharma-shastra's* zijn 'wetboeken', waaronder de beroemde *Manu-smriti* en de *Vishnu-smriti*.
4. De *sutra's* zijn boeken met aforismen of beknopte wijsheden en bevatten de *Shrauta-sutra*, *Shulba-sutra*, *Grihya-sutra*, *Vedanta-sutra* enz.

Teksten en commentaren van grote theologen of *acharya's* worden ook als vedische geschriften beschouwd.

5 BASISCONCEPTEN VAN HET HINDOEÏSME

In plaats van de nadruk te leggen op het belang van eenheid van *geloof*, benadrukt het hindoeïsme de noodzaak van oprechte spirituele *beoefening*. Ondanks deze flexibele benadering van geloof, worden de volgende doctrines gedeeld:

- *Atma* (ziel)
- *Samsara* (reïncarnatie)
- *Karma* (activiteit)
- *Prakriti* (materie)
- *Guna's* (kwaliteiten of hoedanigheden)
- *Maya* (illusie)
- *Moksha* (bevrijding)
- *Bhagavan* (God)

5.1 Atma

Een gedegen begrip van dit fundamentele concept is essentieel om inzicht te krijgen in het wereldbeeld van de hindoes. *Atma* verwijst naar het niet-materiële, onveranderlijke zelf. Het is verschillend van zowel de geest als het lichaam. Dit ware zelf bestaat onafhankelijk van tijdelijke benamingen of identiteiten (in termen van ras, geslacht, soort, nationaliteit enz.) die we normaal aan onszelf toeschrijven.

Het bewustzijn wordt beschouwd als een kenmerk van de ziel ongeacht waar het aanwezig is (m.a.w. niet alleen mensen hebben bewustzijn). Zonder bewustzijn is het lichaam zich van niets gewaar. Kort samengevat is het *atma* (de individuele ziel) spiritueel oftewel Brahman, onveranderlijk, eeuwig en bewust, terwijl het lichaam materieel, tijdelijk en onbewust is. Op het moment van de dood draagt

het subtiele (astrale) lichaam de ziel naar een ander lichaam. Het volgende lichaam wordt bepaald door de geestestoestand van de persoon tijdens de dood en door de verlangens die de ziel heeft.

5.2 Samsara

Samsara of de cyclus van reïncarnatie verwijst naar de overgang van het ene lichaam naar een andere (dit kan een lichaam zijn in gelijk welke levenssoort). Hindoes geloven dat bewustzijn in alle levensvormen aanwezig is, zelfs in vissen en planten. Hoewel de ziel in alle soorten aanwezig is, is haar potentieel in verschillende mate zichtbaar. In waterdieren en planten is het bewustzijn het meest 'bedekt', nagenoeg in slaap, terwijl het in de mens het wakkerst is. Deze bewustzijnsontwikkeling is zichtbaar in alle zes 'levensklassen': 1. waterdieren, 2. planten, 3. insecten en reptielen, 4. vogels, 5. dieren en 6. mensen. De meeste hindoes beschouwen *samsara* hoofdzakelijk als iets pijnlijks, een cyclus van vier problemen: geboorte, ziekte, ouderdom en dood.

5.3 Karma

De universele wet van *karma* (actie en reactie) bepaalt het unieke lot van elke ziel. De zelfbeschikking en aansprakelijkheid van de individuele ziel berust op haar vrije wil. Alleen in de menselijke levensvorm kan de ziel handelen op basis van die vrije wil. In lagere levenssoorten neemt het *atma* geen morele beslissingen, maar handelt het uit instinct. Hoewel alle levenssoorten onderhevig zijn aan de reacties op vroegere activiteiten, wordt *karma* alleen opgewekt in de menselijke levensvorm — alleen de mens leidt een leven van verantwoordelijkheid. In de *Bhagavad-gita* wordt *karma* onderverdeeld in drie soorten menselijke activiteiten: 1. *karma* of activiteiten die verheffend zijn, 2. *vikarma* of activiteiten die verlagend zijn en 3. *akarma* of activiteiten die geen goede en geen slechte reacties veroorzaken en daarom naar bevrijding leiden.

5.4 Prakriti

Prakriti of materie is inert, tijdelijk en onbewust. Alles wat uit materie bestaat ondergaat drie stadia: 1. het wordt voortgebracht, 2. bestaat voor enige tijd en 3. wordt onvermijdelijk vernietigd.

5.5 Guna's

Materie bestaat uit drie kwaliteiten of hoedanigheden (*guna's*), die corresponderen met schepping, instandhouding en vernietiging. De *guna's* zijn:

- *sattva* of goedheid is zuiver, verheffend, verlichtend
- *rajas* of passie stimuleert ons om te scheppen, te verwerven en te genieten
- *tamas* of onwetendheid is vuil, verlagend, misleidend en destructief

Alle materiële verschijnselen kunnen in termen van de *guna's* worden uitgelegd. In overeenstemming met haar voorkeur voor een bepaalde hoedanigheid neemt de ziel een overeenkomstig lichaam aan. Wie door goedheid wordt beïnvloed, wordt op het moment van de dood verheven naar de hemelse planeten; wie grotendeels wordt beïnvloed door passie, blijft in de menselijke samenleving; en wie beïnvloed wordt door onwetendheid, gaat naar de lagere levenssoorten.

5.6 Maya

Maya of illusie verwijst naar dat wat niet bestaat. Onder invloed van de drie *guna's* is de ziel zo verward, dat ze zich identificeert met het lichaam. Ze denkt bijvoorbeeld: 'Ik ben blank en ik ben een man.' Of: 'Dit is mijn huis, mijn land en mijn religie.' Op die manier identificeert de verwarde ziel zich met het tijdelijke lichaam en alles wat daarmee verband houdt, zoals ras, geslacht, familie, natie en banksaldo. Door deze valse identiteit probeert het *atma* (de individuele ziel) de materie te beheersen en ervan te genieten. Door *sattva* (de kwaliteit of hoedanigheid goedheid) te ontwikkelen kan de ziel

geleidelijk vooruitgang maken naar een zuiver spiritueel bestaan en zo uiteindelijk volkomen bevrijd worden van de invloed van de drie *guna's*, inclusief goedheid.

5.7 Moksha

De meeste hindoetradities beschouwen *moksha* — de bevrijding van *samsara*, *maya* en de invloed van de drie *guna's* — als het uiteindelijke doel van het leven. De meningen zijn vooral verdeeld over wat *moksha* precies is. Hoewel nagenoeg alle richtingen het als een staat van eenheid met God beschouwen, is de exacte aard van die eenheid omstreden. Voor de Advaita-traditie of de monistische tradities in het algemeen gaat *moksha* noodzakelijk gepaard met de vernietiging van de illusoire individualiteit van de ziel; *moksha* is voor hen de verwerkelijking van het volledig niet-verschillend zijn van de ziel en God. Maar de Dvaita-tradities of dualistische tradities betogen dat God altijd verschillend blijft van de individuele ziel of *atma*, zelfs *nadat* de ziel bevrijding heeft bereikt van haar valse identiteit. Ook beweren die tradities dat eenheid met God naar een eenheid van *doel* verwijst, een eenheid waarin de individuele ziel overgave, dienstbaarheid en liefde ontwikkelt voor het Allerhoogste Brahman of God.

5.8 Bhagavan

In het hindoeïsme zijn er, afhankelijk van de traditie of het aspect van de Allerhoogste Waarheid dat men probeert te presenteren, vele namen voor God. Vele hindoes beschrijven God als *sat-cid-ananda* of vol eeuwigheid, kennis en gelukzaligheid. Die kenmerken corresponderen met de drie hoofdkenmerken van de Allerhoogste:

1. **Brahman** verwijst naar het *alomtegenwoordige* aspect van God. In de geschriften staat: 'Alles is Brahman.' We worden ons bewust van Gods *sat-* of eeuwigheidsaspect door onze eigen eeuwige natuur als *atma* te begrijpen.
2. **Paramatma** of **Antaryami** betekent 'de innerlijk heerser' en verwijst naar God *in het hart* van alle levende wezens. Hij wordt veelal aangeduid als de Superziel en is aanvankelijk waar te nemen door fenomenen als geheugen, instinct, intelligentie, inspiratie en uitzonderlijke vaardigheid. Voor vele mystieke *yogi's* is Hij het object en doel van meditatie. Dit kenmerk van God vertegenwoordigt Zijn *cit-* of kennisaspect.
3. **Bhagavan** betekent: 'Hij die onbepaalde volheid bezit'. Deze naam verwijst naar God die voorbij deze materiële wereld bestaat. Bhagavan is de *Allerhoogste Persoon* en de individuele ziel kan een directe relatie met Hem aangaan, waardoor de ziel *ananda* of spiritueel plezier ervaart. Dit is Zijn *ananda-* of gelukzaligheidsaspect.

Deze drie aspecten van God hebben een plaats in de meeste tradities hoewel die tradities verdeeld zijn over de onderlinge verhouding tussen die aspecten. Vaak beschouwen ze een kenmerk belangrijker dan de andere twee. Ook verschillen ze van mening over de exacte identiteit van God en over hun beeld van de vele goden en godinnen.

6 HOOFDTRADITIES EN PADEN

Meer dan bij andere religies is het onderverdelen van het hindoeïsme in verschillende stromingen een uitdaging. Sterker nog, het maken van zo'n onderverdeling zou onbewust het idee kunnen versterken dat het hindoeïsme één monolithische religie is, wat niet het geval is. Zoals eerder al vernoemd, kan het hindoeïsme beter worden gekarakteriseerd als een 'familie van religies,' waarbinnen elk familielid autonoom is en onderscheidende familietrekken vertoont. Het feit dat sommige tradities monotheïstisch zijn en andere monistisch en weer andere polytheïstisch, bewijst dat het hindoeïsme nogal verschilt van andere wereldreligies. In een poging de specifieke stromingen binnen het hindoeïsme te onderscheiden lopen we het gevaar te veel te generaliseren, waardoor er

stereotypen en onwerkelijke demarcaties ontstaan. Toch is een voorlopig raamwerk bruikbaar, en zelfs noodzakelijk, voor het categoriseren van de talloze groepen en subgroepen.

De classificatie van het hindoeïsme wordt in belangrijke mate bepaald door de focus van verering en kan onderscheiden worden in vier hoofdtradities:

1. Het **vaishnavisme** is de grootste traditie binnen de familie van het hindoeïsme. Het is de oudste *monotheïstische* traditie ter wereld. Volgelingen worden vaishnava's genoemd en zij vereren God in Zijn gedaante van Vishnu en met de namen van Vishnu ('de Alomtegenwoordige'), Krishna ('de Alaantrekkelijke'), Rama ('de bron van alle plezier') of met andere bekende namen en gedaanten van Gods *avatara's* ('Hij die neerdaalt'). Binnen het vaishnavisme zijn er vier hoofdtakken of *sampradaya's* en vele ondergeschikte vertakkingen. De theologen of stichters van deze vier *sampradaya's* zijn: Ramanuja (Sri-*sampradaya*), Madhva (Brahma-*sampradaya*), Nimbarka (Kumara-*sampradaya*) en Vishnuswami (Rudra-*sampradaya*). De belangrijkste vedische geschriften die de vaishnava's bestuderen en navolgen zijn: Het *Mahabharata*, het *Ramayana*, de *Bhagavad-gita*, het *Bhagavat Purana* en de *Vedanta-sutra*. Belangrijke pelgrimsoorden van de vaishnava's zijn: Mathura/Vrindavana, Ayodhya, Puri, Dvaraka, Tirupati, Gurvayor en Shri Rangan.
2. Het **shaivism** is de op een na grootste traditie en heeft verscheidene belangrijke vertakkingen. Over het algemeen wordt het geassocieerd met de beoefening van ascese. Heer Shiva zelf wordt veelal afgebeeld als een mediterende *yogi* in de Himalaya's. De belangrijkste vedische geschriften die de shaiva's bestuderen en navolgen zijn: de *Svetashvatara Upanishad*, het *Shiva Purana* en de *Agama's*. Belangrijke pelgrimsoorden van de shaivisten zijn onder andere: Benares, Rameshvaram, Kedarnatha en Amarnatha.
3. Het **shaktisme** richt zich voornamelijk op de godin die meestal 'Devi' wordt genoemd, en die wordt vereerd als de metgezellin van Shiva in haar verschillende gedaanten (Parvati, Durga, Kali e.a.). De belangrijkste vedische geschriften die de shakta's bestuderen en navolgen zijn: het *Devi Purana*, het *Kalika Purana*, het *Devi Bhagavata Purana* en de *Tantra's*. Hun belangrijke pelgrimsoorden zijn onder andere: Bengal, Calcutta, Kanyakumari, Madurai, en Vaishno Devi.
4. De vierde hoofdtraditie binnen het hindoeïsme wordt **Smarta** genoemd en de volgelingen smarta's. De belangrijkste theoloog binnen deze traditie is Shankaracharya of Adi Shankara, die naar men zegt het systeem van het vereren van vijf goden heeft ingevoerd. Hij was de stichter van de *advaita*-school van vedanta, die de wijdverbreide opvatting ondersteunt dat alle goden gelijk zijn. De belangrijkste vedische geschriften voor de smarta's zijn: Het *Vedanta-sutra*, de *upanishads* en het *Shariraka Bhasya* (Shankaracharya's commentaar op het *Vedanta-sutra*). Hun belangrijke pelgrimsoorden zijn onder andere: Badrinatha, Puri, Kanchipuram.

Een ander criterium voor het onderverdelen van volgelingen binnen het hindoeïsme is het spirituele proces of pad dat ze verkiezen. Hoewel er binnen het hindoeïsme verscheidene godsdienstpraktijken zijn, vallen de meeste onder te verdelen in vier hoofdcategorieën of paden (*marga's*). Omdat deze paden gericht zijn op eenheid (met God), worden ze ook wel *yoga's* genoemd. Dit zijn:

1. *karma-marga/yoga* of het pad van (de juiste) activiteit
2. *jñāna-marga/yoga* of het pad van kennis
3. *raja-marga/yoga* (ook *astanga-marga/yoga*) of het pad van meditatie
4. *bhakti-marga/yoga* of het pad van de devotie

De vier eerder genoemde *sampradaya's* geven vaak de voorkeur aan een of meerdere van deze paden. Zo geven vaishnava's de voorkeur aan het pad van devotie; shaiva's aan dat van kennis en meditatie; shakta's aan dat van de juiste activiteit; smarta's aan dat van kennis.

7. SPIRITUELE PRAKTIJEN EN GODSDIENSTBEOEFENING

Binnen het hindoeïsme zijn er vijf godsdienstpraktijken die als essentieel worden beschouwd voor spiritueel welzijn. Deze praktijken zijn gericht op het ontwikkelen van ons besef van onze spirituele natuur en onze relatie met de Allerhoogste (God).

1. *Dharma*: *Dharma* heeft betrekking op het leiden van een eerzaam en integer leven door het vervullen van persoonlijke plichten.
2. *Godsdienstigheid*: Godsdienst is vaak een persoonlijke aangelegenheid die door gebed en meditatie beoefend kan worden als we alleen zijn. Godsdienst kan thuis of in de tempel en op welke dag van de week dan ook worden beleden.
3. *Festivals*: Festivals hebben tot doel onze relatie met de Allerhoogste te verdiepen, inspiratie op te doen en een spirituele sfeer te creëren.
4. *Bedevaart*: Het bezoeken van een heilige plaats die verbonden is met een bepaalde godheid vereist een zekere vrijwillige ascese, zoals seksuele onthouding. De Ganges is een populaire bedevaartsplaats die geacht wordt ons van zonden te bevrijden.
5. *Overgangsriten*: Door reïncarnatie is ons leven een voortdurende reis met in elk leven vier levensfasen, namelijk 1. studentenleven, 2. gezinsleven, 3. teruggetrokken leven en 4. onthechting. Bij elke overgang naar een andere levensfase helpen bepaalde rituelen of *samskara's* de ziel te zuiveren, zodat ze bevrijd raakt van zelfzuchtige motivaties of activiteiten.

8. EEN ZORGZAME MAATSCHAPPIJ

Hoewel het hindoeïsme veel waarde hecht aan uiteindelijke onthechting van werelds geluk, legt het ook de nadruk op familiewaarden en stabiliteit. Van oudsher ontvangen de ouderen binnen een familie veel respect, omdat zij jongeren met goede raad en begeleiding kunnen bijstaan.

Volgens de vedische wijsheid draagt een goede regering zorg voor vijf bevolkingsgroepen: 1. vrouwen, 2. kinderen, 3. dieren, 4. onderwijzers en 5. ouderen. Het doel hiervan is om de zwakkeren te beschermen tegen uitbuiting.

Het hindoeïsme leert het individu waarheidslievendheid, reinheid, mededogen en onthechting. Dit onderricht bevordert een leven van geweldloosheid, gebalanceerde (vegetarische) voeding en een gezonde manier van leven. Wat betreft de samenleving wijzen de geschriften op de voordelen van een natuurlijk leven op basis van land- en bosbouw, dierenbescherming en ecologische verantwoordelijkheid. Ze waarschuwen ook voor hebzucht en pleiten voor duurzaamheid en een lange termijnvisie als belangrijke morele principes.

“De wereld heeft genoeg voor een ieders behoefte, maar niet genoeg voor een ieders hebzucht”
-Mahatma Gandhi

Gastvrijheid en nederigheid, twee belangrijke waarden binnen het hindoeïsme, zijn gebaseerd op de fundamentele overtuiging dat iedereen deel uitmaakt van het goddelijke.

Binnen het hindoeïsme is er een beroemde en heilige versregel in het Sanskriet: *vasudaiva kutumbakam* (*vasudha* — de aarde; *iva* — is als; *kutumbakam* — familie), wat betekent dat de wereld een familie is die niet alleen uit mensen, maar uit alle levensvormen bestaat. De ziel is aanwezig in alle levende wezens. En hoe we ook over God denken, Hij (en Zij) is voor iedereen gelijk. Dat is de centrale boodschap van het hindoeïsme: *sanatana-dharma* (de eeuwige levensweg).

Bijlage: Moderne hindoebewegingen en spiritueel leiders

1. De **Ananda Marga Yoga Society** werd in 1955 in Bihar (India) opgericht door Prabhat Rarjar Sarkar (1921-1990). Ananda Marga, zoals deze beweging of gemeenschap meestal wordt genoemd, beschouwt zichzelf als 'een internationale socio-spirituele beweging die zich bezighoudt met zelfverwerkelijking en dienstverlening aan de hele schepping.' Sarkar, beter bekend als Sri Sri Anandamurti, wordt door zijn volgelingen vaak aangeduid als 'Baba' (vader). Ananda Marga beoefent *tantra yoga*, meditatie en actieve betrokkenheid door sociale dienstverlening voor het realiseren van een menselijkere en rechtvaardigere wereld.
2. De **Arya Samaj** werd in 1875 opgericht door Swami Dayananda Sarasvati als een radicale hervormingsbeweging. Dayananda wilde de uitwassen van de christelijke zendelingsdrang een halt toeroepen en terugkeren naar de vedische traditie. Hij probeerde het hindoeïsme te zuiveren van wat hij beschouwde als latere toevoegingen (zoals het vereren van beeldgedaanten, de bedevaart en ritueel baden). Hoewel Dayananda de vedische traditie benadrukte, wilde hij het hindoeïsme ook moderniseren en hindoes die zich hadden bekeerd tot de islam en het christendom, weer opnemen. De volgelingen van de Arya Samaj gaan uit van tien principes. Hun eredienst bestaat hoofdzakelijk uit *havans* of heilige vuurceremonies en het opzeggen van de Gayatri mantra.
3. De **Brahma Kumaris World Spiritual University (BKWSU)** werd eind jaren dertig in Karachi (nu Pakistan) opgericht door Lekhraj Khubchand Kirpalani (1877-1969). Hij was een rijke diamanthandelaar en toegewijde hindoe die later de spirituele naam Prajapita Brahma aannam. Er wordt bij de *raja-yoga* die de Brahma Kumari's beoefenen geen gebruik gemaakt van mantra's, speciale houdingen of ademhalingstechnieken. Doorgaans wordt een zithouding beoefend waarbij met open ogen wordt gekeken naar een afbeelding van rode en oranje stralen die uit een centrum van licht komen. De beoefenaars worden aangemoedigd zich te richten op het 'derde oog' achter het voorhoofd en zo 'zielsbewustzijn' te beoefenen met het besef dat 'het zelf' niet het lichaam maar de ziel is.
4. De **Brahmo Sabha** werd in 1828 opgericht door Rama Mohan Roy. In 1843 werd de beweging geherstructureerd en hernoemd tot Brahma Samaj door Devendranatha Tagore, de vader van de beroemde dichter Rabindranatha Tagore. Rama Mohan was zeer geleerd en werd sterk beïnvloed door het christendom. Hij was het niet eens met de leer van reïncarnatie en bestreed bepaalde traditionele godsdienstpraktijken, zoals het kastenstelsel, polygamie, verering van beeldgedaanten, het *sati*-ritueel en kinderhuwelijken, omdat ze grof werden misbruikt. Devendranatha Tagore werd zeer beïnvloed door de westerse filosofie van Locke en Hume.
5. De **Chinmayananda Mission** werd in 1953 in India opgericht door volgelingen van Swami Chinmayananda (1916-1993). Hun leer is gebaseerd op Advaita Vedanta.
6. De **Divine Life Society** (of Yoga Vedanta) werd opgericht door Shivananda Sarasvati Maharaja (1887-1963). De filosofie en rituele godsdienstpraktijken van deze beweging zijn gebaseerd op twee paden binnen het hindoeïsme: *bhakti-yoga* en *raja-yoga*.
7. De **Divine Light Mission/Elan Vital** werd in de jaren dertig in India opgericht door Sri Hans Maharajji (1900-1966). Toen Maharajji stierf, verklaarde Prem Pal Singh Rawat, de jongste van vier zonen en destijds slechts acht jaar oud, dat hij de spirituele opvolger van zijn vader en een *satguru* of Perfecte Meester was. De beweging, die is gebaseerd op yoga en meditatie, heeft verregaande herstructureringen doorgevoerd en beschouwt zichzelf als een wereldse beweging voor persoonlijke groei en niet als een religieuze organisatie.
8. De **Gaudiya Math** werd in 1918 opgericht door Bhaktisiddhanta Sarasvati Maharaja (1869-1936) als een modern instituut voor de verspreiding van het vaishnavisme. De oorspronkelijke Gaudiya Math is nu opgesplitst in verschillende Maths met verschillende namen en spiritueel leiders maar met nagenoeg identieke filosofieën en godsdienstpraktijken.
9. De **International Society for Krishna Consciousness (ISKCON)** of de Internationale Gemeenschap voor Krishna-bewustzijn wordt vaak de Hare Krishna-beweging genoemd. De beweging werd in 1966 opgericht door A. C. Bhaktivedanta Swami (Sri Prabhupada voor zijn volgelingen). De Hare Krishna-beweging is een stroming binnen het Gaudiya (Bengaals) vaishnavisme dat deel uitmaakt van de Brahma- of Madhva-*sampradaya*, een van de hoofdtradities binnen het vaishnavisme (zie: 6. Hoofdtradities en paden). De beweging is gebaseerd op het onderricht van de grote vaishnava-heilige Chaitanya (1486-1534), die als een incarnatie van Radha en Krishna wordt beschouwd. Hij verzette zich tegen het rigide kastenstelsel door het populariseren van het gezamenlijk chanten van de Hare Krishna-mantra en door *brahmana's* (priesters) te maken van personen geboren in lagere *varna's* (kasten) of met een andere ethniciteit en vrouwen.

10. De **Mata Amritanandamayi Math** (Belgische Amma Center) is een wereldwijd netwerk van centra dat is gewijd aan het onderricht van Amma Mataji (geboren in 1951) en in India in de jaren zestig ontstond. Toegewijden in de tempels beoefenen een vorm van *bhakti-yoga* door het zingen van Mataji's *bhajana's* of liederen. Devotie voor een grote reeks goddelijke personen, zoals Jezus, Boeddha, de Heilige Maagd Maria enz., is toegestaan en wordt zelfs aangemoedigd, omdat Mataji ervan overtuigd is dat alle religies en spirituele paden naar dezelfde Ene God leiden.
11. **Meher Baba** (1894-1969) was een Indiase spiritueel leraar die verschillende religieuze stromingen en spirituele wijsheden verenigde.
12. De **Osho Commune International** (Osho Multiversity Belgium) werd gesticht door Osho, voorheen bekend als Bhagavan Shree Rajneesh (1931-1990). Hij was een omstreden spiritueel leraar uit India. Zijn synthese van spiritualiteit en psychologie van persoonlijke groei trok een groot aantal westerlingen aan.
13. De **Ramakrishna Mission** werd gesticht door de Bengaalse heilige Vivekananda Swami (1863-1902) en is vernoemd naar zijn *goeroe* Ramakrishna (1836-1886). Vivekananda Swami was bedreven in het presenteren van de Advaita Vedanta van Shankara en maakte in 1893 een grote indruk op de westerse wereld met zijn voordracht voor het World Parliament of Religions in Chicago. De organisatie wordt bestuurd door een gedisciplineerde groep *sannyasi's* (personen in de onthechte levensorde) en staat vooral bekend om haar sociale en educatieve programma's.
14. **Ramana Maharshi** (1879-1950) was een alom erkende hindoe-mysticus die zowel in het oosten als in het westen veel volgelingen had. Hij was een buitengewone persoonlijkheid en zijn ashram stond bekend om de diepe vrede en rust die het alle inwoners gaf. Ramana Maharshi komt de eer toe de *advaita*-filosofie relevant te hebben gemaakt voor de moderne wereld.
15. **Sai Organization** werd opgericht door de hedendaagse Indiase *goeroe* Bhagavan Shri Sathya Sai Baba (1926-2011). Hij werd in 1926 in Andhra Pradesh (India) geboren en beweerde een reïncarnatie te zijn van de wonderen verrichtende heilige Sai Baba van Shirdi (1856-1918) uit Maharashtra (India). De beweging volgt een bepaald type hindoe-*bhakti*, maar benadrukt de commitment van het individu aan Sai Baba zelf als een personificatie van het goddelijke. Er wordt meer nadruk gelegd op liefde voor God dan op schriftgeleerdheid of onthechting. Onzelfzuchtige liefde en liefdadigheid verdienen de voorkeur in plaats van zich afkeren van de wereld. Het onderricht is oecumenisch en benadrukt een enkelvoudige God als de essentie van alle religieuze tradities.
16. **Siddha Yoga** werd in 1961 opgericht door Swami Muktananda (1908-1982). De beweging citeert uit en geeft commentaar op de rituele en filosofische teksten van de Veda, Vedanta, Saiva Agama en Tantra en hecht speciale waarde aan Kashmiri-shaivisme. *Siddha-yoga* heeft een open canon van heilige teksten die wordt bepaald door het oordeel van de *goeroe* over wat de toegewijden nodig hebben.
17. **Sri Aurobindo Ashrama** (Sri Aurobindo Society) werd opgericht door Aurobindo Ghose (1871-1950) tijdens zijn (zichzelf opgelegde) ballingschap in de Franse kolonie Pondicherry. Daar wijdde hij zijn leven aan yoga en het schrijven over spirituele onderwerpen. Zijn ashram trok veel mensen van binnen en buiten India aan. Hij probeerde een integrale yoga te formuleren die spiritualiteit verenigde met moderne ideeën en een actieve rol in de wereld. Zijn discipelen werken nog steeds aan Auroville, dat zij willen ontwikkelen als een modelstad voor de hele wereld.
18. De **Swami Narayan**-traditie werd opgericht door Sahajananda Swami (1781-1830), die door zijn volgelingen als een incarnatie van God wordt beschouwd. De groep is een erfgenaam van de Sri-*sampradaya* van Ramanuja, één van de hoofdtradities binnen het vaishnavisme (zie: 6. Hoofdtradities en paden). Haar volgelingen komen grotendeels uit Gujarat. Tegenwoordig zijn er verschillende Swami Narayana-groepen met verschillende perspectieven op de identiteit van de *goeroe* en de ware lijn van opvolging. De grootste is de Swami Narayana Mission met Pramukh Swami als de huidige leider.
19. **Transcendental Meditation** (Transcendente Meditatie) werd opgericht door Maharishi Mahesh Yogi (1918-2008). Het is een vorm van *japa-yoga* of een vorm van meditatie die zowel in hindoe als sikh-tradities wordt beoefend.
20. De **Vishva Hindu Parishad** (VHP) of 'Hindu World Council' werd in 1964 in samenwerking met andere religieuze leiders opgericht door Swami Chinmayananda. In 1982 in Delhi (hoofdzetel) werd de organisatorische structuur vastgelegd. Het doel van de VHP is het bevorderen van het hindoebewustzijn en de samenwerking tussen hindoes over de hele wereld. De organisatie draagt een soort universeel hindoeïsme uit, waarbij het uitvoerig gebruik maakt van het onderricht van Vivekananda.
21. De in 1981 door Sri Sri Ravi Shankar opgerichte non-profit organisatie, **Art of Living**, heeft een educatieve en humanitaire grondslag en ontwikkelt stress management en dienstbaarheids-programma's. De organisatie is in 152 landen actief.

La connaissance et le dialogue

Approches belges de l'hindouisme

L'article familiarise le lecteur avec les spécialistes belges de la culture et de la religion hindoue. Enrichis par leurs découvertes, ils ont approfondi leurs connaissances et voulu entrer avec un esprit ouvert dans le dialogue avec un hindouisme qui les fascinait. L'expérience belge du dialogue avec l'hindouisme passe par différents stades de la découverte : la curiosité et l'étonnement, les travaux de recherches académiques, l'approche métaphysique et spirituelle, l'inculturation et la volonté de connaître. C'est de cette expérience qu'il est question dans cet article. On y a ajouté une note sur des pratiques et coutumes hindoues que l'on voit se propager en Occident ainsi qu'une brève bibliographie.

---

1. Curiosité et étonnement

Un orientaliste pas comme les autres : Balthazar Solvyns (1)

La place du peintre anversois Balthazar Solvyns (1760-1824) dans la renaissance orientale en Europe est unique. Avec lui, ce n'est pas par des traductions de textes sanscrits que l'on découvre le sous-continent indien, mais bien par des illustrations et des commentaires en détails du quotidien de la vie culturelle et religieuse des Hindous. B. Solvyns approche l'univers culturel hindou comme personne ne l'a fait auparavant.

B. Solvyns arriva au Bengale en mars 1791 et y vécut jusqu'en 1803. Il s'y fait remarquer immédiatement en choisissant d'habiter dans une localité populaire et commerciale du centre de Calcutta, loin du quartier européen. Il est séduit par son environnement bengali. Il s'y trouve à l'aise et observe ce peuple « original » dans toutes les fonctions de la vie, dans ses mœurs domestiques, ses usages, ses occupations journalières, ses cérémonies civiles et religieuses, ses divertissements, fêtes et jeux. Tout lui paraît si étrange et fascinant ! Alors, il utilise son art du dessin et de la couleur pour « rassembler et décrire toutes les différentes coutumes ». Il côtoie les gens de toute caste. Sa passion de connaître le quotidien bengali l'amène, lui le « barbare », à entrer chez les particuliers.

En 1796, il publia à Calcutta une collection de 250 eaux-fortes portant sur les us et coutumes ainsi que sur les vêtements des Hindous « J'espère, dira-t-il, ne rien

---

(1) Robert L. Hardgrave Jr. : *A Portrait of the Hindus - Balthazar Solvyns and the European Image of India 1760-1824* – Mapin Publishing Pvt.Ltd 2004

avoir omis qui n'appartienne à la nation hindoue ».

En 1803, B. Solvyns s'embarqua pour Paris où il publia son oeuvre magistrale « The Hindoos » en 4 volumes entre 1808 et 1812. Cet ouvrage ethnographique de la société hindoue contient 288 eaux-fortes avec commentaires.

2. Les premiers Orientalistes belges

Charles-Joseph de Harlez de Deulin (1832-1899), Louis de la Vallée Poussin (1869-1938), Mgr Etienne Lamotte (1903-1983), Jacques Duchesne-Guillemin (1910-2012) furent des orientalistes belges de renommée mondiale. Leurs travaux, traductions et rencontres ont ouvert la voie au dialogue avec les Bouddhistes et les Hindous.

En 1881, **C-J de Harlez**, qui avait appris le Perse, le Sanscrit et la langue mandchoue, publia un livre qui à l'époque fut fort remarqué : « Vedisme, brahmanisme et christianisme ». En 1882, il fonda l'une des premières revues scientifiques de linguistique et d'études orientales : *Le Muséon*.

Disciple de Sylvain Lévi, l'indianiste **L. de la Vallée Poussin** fut le premier Président de la « Société Belge d'Etudes Orientales » créée en 1921. Il étudia les traités les plus élaborés de la philosophie bouddhique, les « dharma kosha », qu'il estimait proche de la Somme de Saint Thomas d'Aquin. L. de la Vallée Poussin fut le maître de **Mgr. E. Lamotte**, l'intéressa et l'« orienta vers le bouddhisme tantrique, cette forme hindouisée et relativement tardive du bouddhisme qui était alors fort mal connue des savants occidentaux » (2). Mgr. E. Lamotte est une autorité en la matière. A part son sujet de thèse de doctorat, les « Notes sur la Bhagavadgita », publié en 1929, il se consacra aux des traités purement scolastiques qui relèvent de l'école du bouddhisme du « Grand Véhicule ». Lors du 2ème Concile œcuménique du Vatican (1962-1965), Mgr. E. Lamotte joua un rôle dans la création du Secrétariat pour les Non-Chrétiens. Pour lui, « le dialogue ne peut s'engager sans une initiation préalable de part et d'autre ». Mgr. E. Lamotte fut l'un des rares spécialistes à connaître toutes les langues principales des textes bouddhistes : Pâli, sanscrit, chinois et tibétain.

---

2) Jacques Ryckmans : « Notice sur Etienne Lamotte, membre de l'Académie »

Peu avant sa mort en 1983, la Communauté monastique de Siri Kalyani, au Sri Lanka, lui décerna le titre d' « Expert en Ecritures bouddhiques ».

.**J. Masson**, disciple de Mgr. E. Lamotte et Professeur de bouddhisme à la Grégorienne, s'intéressa plus particulièrement aux différents aspects de la monastique dans le monde bouddhiste et chercha des pistes de rencontre et de dialogue.

Nous retiendrons aussi le nom de **Jacques Duchesne-Guillemin (1910-2012)** qui fut un philologue éminent et dont la spécialité fut l'Iran ancien.

3. Fruits de l' approche métaphysique et spirituelle de l'hindouisme

Malgré leur présence dans la province du Bengale depuis 1860, les jésuites belges n'éprouvèrent pas le besoin d'ouverture à l'hindouisme avant que ne débarquent au « St. Xavier's College » de Calcutta, dans les années 20 du siècle dernier, **Pierre Johanns (1882-1955)** (4) et **Georges Dandoy (1882-1962)** Ils venaient d'Oxford où ils avaient étudié le sanscrit, la philosophie indienne et fait un doctorat. G. Dandoy avait pris comme sujet de thèse « The Philosophy of Ramanuja compared with that of Sankara », et P. Johanns « The Agent Intellect in the Western and Eastern Philosophies ». Pionniers de l'exégèse des grands penseurs hindous de la non-dualité (Advaita), ces deux jésuites allaient révolutionner l'attitude de l'Eglise du Bengale en déclenchant son processus d'ouverture à la religion hindoue. Leur influence allait susciter chez les jeunes jésuites non seulement de l'intérêt mais de l'enthousiasme pour comprendre le monde hindou, s'adapter à lui et intégrer des coutumes et symboles hindous dans la liturgie. Enfin, les jésuites ne se contenteront plus de la recherche spéculative sur l'hindouisme mais voudront dépasser ce stade en voulant vivre dans le milieu hindou pour établir avec lui non seulement un dialogue constructif mais des liens cordiaux et fraternels. Le groupe de jésuites qui a fait partie de ce mouvement est connu sous le nom « **Calcutta School of Indology** »

En 1922, le premier numéro de la revue « The Light of the East » sortait de presse. Ce mensuel, dont G.Dandoy était l'éditeur, allait jusqu'en 1947 publier une série d' articles substantiels d'études comparées entre la doctrine du

---

(3) Pierre Johanns était Luxembourgeois mais était rattaché comme religieux à la Province belge de Compagnie de Jésus.

Vedanta et la théologie thomiste. La contribution de P.Johanns à « The Light of the East » fut mémorable et ses articles furent publiés dans un ouvrage intitulé « To Christ through the Vedanta ».

Richard De Smet (1916-1997), professeur au « De Nobili College » à Pune, influencera lui aussi, pendant des générations, ses étudiants, religieux et séminaristes, en leur enseignant l'histoire de la philosophie indienne. Pour De Smet, la conception d'un Dieu personnel et de la création n'était pas absente chez le grand maître advaitiste, Sankara.

G.Dandoy, P. Johans et De Smet étaient, parmi d'autres, des savants et des religieux soucieux de comprendre l'hindouisme avec l'intelligence et le cœur. Des raisons de santé obligèrent P. Johans à retourner en Belgique en 1938. Il y poursuivit ses travaux et enseigna les scolastiques jésuites destinés à l'Inde.

En 1945, un « **Institut Oriental** » fut fondé à Calcutta pour préparer des jésuites belges au dialogue avec l'élite de la société musulmane et hindoue. **Kamiel Bulcke, Robert Antoine et Pierre Fallon** furent assignés au milieu hindou.

Après une maîtrise en sanscrit à l'université de Calcutta, **K. Bulcke** (1909-1982) fit son doctorat en littérature hindi à l'université d'Allahabad. Pour sa thèse, il choisit les chants dévotionnels (Rama-katha) de Tulsidas, le grand saint et poète Hindi du 17ème siècle et l'auteur du Ramcharitmanas. K. Bulcke fut membre de l'« Académie de Hindi du Bihar ». Son dictionnaire anglais-hindi demeure aujourd'hui encore le plus populaire. En 1974, il recevait des mains du Président de la République l'une des plus prestigieuses décorations civiles, « Padma Bhusan » en récompense de sa contribution au développement de la littérature hindi.

K. Bulcke fit découvrir à beaucoup les valeurs profondes de la tradition spirituelle de l'Inde. Spécialiste émérite du Ramayana, K. Bulcke était convié aux séminaires organisés sur ce sujet en Inde et à l'étranger. Il captait l'attention de ses auditeurs par ses interventions précises, sa sympathie et sa profonde connaissance de l'hindouisme. Il avait mémorisé la Bhagavad-Gita et pouvait réciter à brûle-pourpoint et avec verve des poèmes des mystiques hindous.

K. Bulcke aimait la langue hindi mais plus encore le peuple qu'il côtoyait, tous ceux qui venaient le consulter, étudiants et chercheurs mais aussi les gens simples,

fidèles à leur croyance. Sa disponibilité, sa sagesse et sa cordialité en firent, pour beaucoup, un « gourou » et, pour tous, un ami inestimable.

R. Antoine (1914-1981) se spécialisa en Bengali et fut licenciée en Sanscrit de l'université de Calcutta. Il est l'auteur d'une grammaire sanscrite, a traduit, en Bengali, des ouvrages originaux comme l' « Enéide » de Virgile, les « Sept contre Thèbes » d'Eschyle. Il fut professeur de littérature comparée à l'Université de Jadavpur.

4. Dialogue - Inculturation et volonté de con-naître

Lui et **P. Fallon** (1912-1985), licencié en Bengali à l'université de Calcutta, furent les premiers à quitter, en 1950, l'établissement du Collège St. Xavier, où ils résidaient avec leurs compagnons jésuites, pour aller vivre en ville. Ils choisirent une maison au sud de Calcutta. « **Shanti Bhavan** »(la maison de la paix) devint un centre d'accueil où des causeries et débats furent organisés. Des cercles se formèrent et les séances évoluèrent en un bouillon de réflexions animées par des professeurs d'université, des poètes, des auteurs et des étudiants. Les Pères avaient adopté bon nombre de coutumes indiennes : Ils ne portaient plus la soutane mais bien le kurta-pyjama comme beaucoup de Bengalais. Leur kurta était de couleur saffron, symbole de la renonciation. Ils posaient leurs sandales devant la porte de leur chambre, priaient et célébraient l'eucharistie dans une petite chambre, assis par terre, jambes croisées. La chambre-chapelle était recouverte d'un tapis sur lequel était déposé un drap blanc. Ils s'étaient adaptés à la nourriture bengalie et avaient renoncé aux aliments considérés impurs par les communautés hindoue et musulmane.

R. Antoine et P. Fallon donnaient des conférences à la Ramakrishna Mission, à l'Arya Samaj et participaient aux réunions et séminaires d'associations culturelles. Les familles hindoues les invitaient comme amis à partager leurs repas. Leur bénédiction et leur prière étaient bienvenues. Ils étaient aussi les hôtes d'honneur à l'occasion des cérémonies religieuses organisées dans les quartiers.

Les efforts entrepris par les membres du mouvement de la « **Calcutta School of Indology** » portaient ses fruits. A un dialogue purement intellectuel avec

l'hindouisme, faisait place une rencontre conviviale avec les Hindous. L'attitude négative de l'Eglise notamment vis-à-vis des Hindous devenait positive.

P. Fallon fonda en 1960 au Nord de Calcutta une autre « Shanti Sadan » -maison de la paix -. Il aura pour compagnon, **Paul Detienne**, connu aujourd'hui pour sa prose bengalie. Paul Detienne doit sa popularité à ses « Pages déchirées de mon agenda », des anecdotes sur des sujets variés, qui étaient publiées régulièrement dans la revue littéraire et hebdomadaire bengalie : « Desh ». Il est lauréat des prestigieux Prix « Narasinha Das Puraskar » , en 1972,-et « Rabindra Puraskar », en 2011, octroyés au meilleur écrivain bengali de l'année.

En 1960, le Concile du Vatican encouragea explicitement le mouvement des jésuites belges en appelant l'Eglise à déceler dans toutes les religions les signes divins. La « conversion » allait prendre une dimension peu entendue auparavant. Il fallait d'abord être davantage soi-même, connaître ce Dieu intérieur qui nous appelle. Que le Chrétien se convertisse en devenant plus Chrétien, que l'Hindou se convertisse en devenant plus Hindou. Voilà ce qui importait en premier lieu. Quel changement de perspective avec ce qui était dit et le prosélytisme missionnaire du temps passé !

En 1964, un ouvrage important sortit de presse. Le livre « **Religious Hinduism** » s'adressait aux Chrétiens et ambitionnait à les faire discerner, « avec objectivité et sympathie », les richesses de la tradition hindoue et les points de convergence et de divergence avec la leur. Parmi les dix co-auteurs de ce livre figurent : **R. Antoine, K. Bulcke, R. De Smet, P. Fallon, A. Huart**. Les 29 chapitres de l'ouvrage étudient l'hindouisme sous ses divers éléments : Son histoire, ses doctrines philosophiques, symboles, son éthique, les pèlerinages, fêtes, rituels, la dévotion populaire, ses mouvements et son évolution

Le temps était venu pour les Chrétiens et Hindous de se laisser prendre par le courant qui emportait les ingrédients indispensables à une vraie rencontre : attention, respect, appréciation. De plus en plus on soulignait, dans certains milieux chrétiens, la nécessité non pas de « s'adapter » mais, bien plus, de « s'inculturer ». Les homélies faisaient désormais référence aux grands penseurs hindous, le culte s'enrichit des brahma-sangeet de Rabindranath Tagore. R. Antoine composa des chants religieux bengalis basés sur des râgas. Le tabla

fut introduit dans les églises. On procéda à la traduction en Bengali de la Bible, du rituel latin et des grands mystiques chrétiens. **Christian Mignon** se consacra pendant 40 ans à une traduction de la Bible dans un Bengali accessible et agréable à lire. Son œuvre fut publiée en 2003. **Jean Englebert** traduisit le rituel latin et **Mathieu Schillings**, les traités de Jean de Ruisbroeck, Thérèse d'Avila, Jean de la Croix, Thérèse de Lisieux.

Il faut souligner que ces ouvrages n'auraient pas pu être réalisés sans les talents et la collaboration indéfectible de poètes et écrivains hindous bengalis.

Le progrès ne permet pas de rester immobile. Parfois, il est bienvenu mais très souvent il dérange. C'est ce qui arriva dans l'Eglise de l'Inde lorsque **Charles Wincklemans** (1925-1978) et **Jacques Dupuis** (1923-2004) publièrent leurs manuscrits.

Dans la lignée du « shanti movement » le philosophe C. Wincklemans avait fondé en 1970 un centre de dialogue qui était aussi un foyer pour étudiants. Dans ses deux œuvres magistrales « The World of Persons » et « Religion as Experience », il n'est plus simplement question de « dialogue » ni d' « interculturalité ». Il est question de « personnes » et d' « expérience », ou plus exactement de « vie avec ». Ses adaptations liturgiques et ses positions sur le dialogue avec l'hindouisme créèrent, à l'époque, la confusion dans la communauté chrétienne.

Les publications de J. Dupuis, professeur de théologie à Delhi et à Rome, sur le pluralisme religieux, surtout dans le contexte indien, furent aussi cause de malaise dans l'Eglise romaine. Elles offrent toutefois un nouveau terrain de recherches pour pénétrer davantage le mystère du rôle des traditions religieuses dans la communication du « Verbe ».

B. de Give, Jacques Scheuer et Winand Callewaert ont vécu de longues années en Inde et exercent aujourd'hui un rôle important dans le processus de la rencontre interpersonnelle et du dialogue avec l'hindouisme.

Après avoir enseigné en Inde et au Sri Lanka, B. de Give, qui était alors Jésuite, poursuivit ses études d'orientalisme sous la direction de R.C. Zaehner à Oxford. Devenu Trappiste, B. de Give devint membre de la commission bénédictine et cistercienne du Dialogue Interreligieux Monastique (DIM) créée en 1978. Il s'est lié d'amitié avec des « swamis hindous, des ascètes jaïnas, des moines bouddhistes et spécialement des lamas tibétains ».

Jacques Scheuer fit ses études de théologie à Pune et d'indianisme à Paris où , à la Sorbonne, il présenta sa thèse de doctorat. Son sujet de thèse portait sur la mythologie et l'épopée hindoue. J. Scheuer est l'éditeur des « Voies de l'Orient ». Ce bulletin trimestriel fournit des articles inspirés qui éveillent l'attention et portent à la méditation et la réflexion sur les valeurs hindoues et bouddhistes.

Diplômé en Hindi et Sanscrit des Universités de Ranchi et de Varanasi, Winand Callewaert est une autorité en littérature « bhakti » du Nord de l'Inde des 15ème, 16ème et 17ème siècles. Il a d'ailleurs publié un dictionnaire à ce sujet. Ses ouvrages comprennent des traductions et commentaires des écrits et compositions de Dadu Panthi Rajab, Ananthadas, Namdev, Raidas, Gopal Das.

+ + +

NOTE

Propagation de pratiques et de notions hindoues en Occident

Le **yoga** fut vraisemblablement le premier cadeau hindou à l'Europe. Il y fut introduit dans les années 1960 par un moine bénédictin français, J.M. Dechanet. La pratique du yoga, disait-il, harmonise le corps, l'esprit et l'âme. La discipline du yoga fut enseignée dans les communautés contemplatives comme « une voie qui mène à Dieu ». Cet enseignement déborda les enceintes monastiques, devint profane, souvent dénué de sens mais accessible à ceux pour qui la santé du corps était primordial. La pratique du yoga était un exercice sain et lénifiant. Quoiqu'il en soit, tout le monde reconnaît son efficacité !

La **médecine ayurvédique**, bien que toujours peu connue en Europe, progresse par ses composantes: massages, cure, diététique... Pour combattre le stress de la vie quotidienne, et « retrouver l'énergie » beaucoup de personnes recourent de nos jours aux plantes médicinales, suivent des cures et programmes de massages thérapeutiques. Les produits ayurvédiques mis en vente pour « la santé, le bonheur et le bien-être » incluent les huiles, les crèmes hydratantes, les shampoings, les compléments alimentaires.

Le **végétarisme** est à la mode, aussi est-il recommandé d'interroger ses hôtes sur leur pratique alimentaire avant de les recevoir.

La **notion indienne de « pureté » ou du « non pollué »** a fait irruption en Europe depuis quelques années déjà avec l'introduction des produits naturels dits « bio ». Dans ce même esprit, les consommateurs regardent attentivement les libellés des produits et se renseignent sur leur composition. Ils veillent à consommer dans la mesure du possible des produits naturels. On constate également l'utilisation plus courante d'ustensiles et récipients de matière naturelle.

Brève bibliographie

Robert Antoine

- *Rama and the Bards: Epic Memory in the Ramayana*, Calcutta: Writer's Workshop, 1975.
- *Kalidasa's Raghuvamsa*, Translated into English. Calcutta, Writer's Workshop, 1972.

Kamiel Bulcke

- *The Theism of Nyaya Vaisheshika*, Calcutta, 1947.
- *Râmakathâ, Utpatti aur Vikâsa*, Allahabad, 1950
- *English-Hindi Dictionary*, Ranchi, 1981 (3d ed.).

Winand Callewaert

- *The Hagiographies of Anantadas*, Curzon Press, London
- *The Sarvangi of the Dadupanthi Rajab*, Orientalia Lovaniensia Analecta 4, Leuven, 1978
- *Bhagavadgītānūvāda, A Study in Transcultural Translation* (with Shīlānanda Hemrāj), Satya Bharati Publ., Rānchi, 1983
- *The life and works of Raidas*, (with P. Friedlander), Manohar Book Publications, Delhi, 1992
- *Bhagavad Gita, Het heilig boek van de Hindoes*, (met Gerda Staes) Davidfonds, 2001

Georges Dandoy

- *L'Ontologie du Vedanta*, Paris, 1932

Bernard de Give

- *Les rapports de l'Inde et de l'Occident des origines au règne d'Asoka*, Paris, Les Indes Savantes, 2005
- *Un trappiste à la rencontre des moines du Tibet*, Les Indes savantes 2009

Richard De Smet

- *The Theological Method of Sankara*. Doctoral dissertation (Rome: Pontifical Gregorian University, 1953)
- *Hinduismus und Christentum* (ed. and contributor). Vienna: Herder, 1962.
- *Religious Hinduism* (ed., with J. Neuner, and contributor). Allahabad: St. Paul Publications, 1964, 1968, 1997
- *La Quête de l'Éternel, Approches Chrétiennes de l'Hindouisme*, Museum Lessianum, Section missiologique, no. 48. Paris: Desclee de Brouwer, 1967.
- *Brahman and Person*, Ed. Ivo Coelho. Delhi: Motilal Banarsidass, 2010.
- *Understanding Sankara*, Ed. Ivo Coelho. Delhi: Motilal Banarsidass

Jacques Dupuis

- *Vers une théologie chrétienne du pluralisme religieux*, Éditions du Cerf, Paris, 1997
- *La Rencontre du christianisme et des religions - De l'affrontement au dialogue*, Éditions du Cerf, Paris, 2002

Robert L. Hardgrave Jr.

- *A Portrait of the Hindus - Balthazar Solvyns and the European Image of India 1760-1824* – Mapin Publishing Pvt.Ltd 2004

Pierre Johanns

- *Vers le Christ par le Vedanta*, 2 vols. Louvain: Museum Lessianum, section philosophique, 1932-33.
- *Hinduism*, London, 1935.
- *Introduction to the Vedanta*, Light of the East Series, no. 23. Calcutta: Light of the East Office, 1943.
- *La pensée religieuse de l'Inde*, Namur, 1952

Jacques Scheuer :

- *Siva dans le Mahabharata*, (Bibliothèque de l'École des Hautes Études. Sections des Sciences Religieuses, Vol. LXXXIV.)
- *Voies orientales de méditation* (Les), Les Editions Fidélité, 2001
- *Un chrétien dans les pas du Bouddha*, Bruxelles Lessius, 2010

Steunbetuigingen

---

1. **Mrs. M. De Schamphelaere, Flemish Representative of the CD&V**
2. **Prof. Dr. W.M. Callewaert, Katholieke Universiteit Leuven**
3. **Mr. J. M. Patel, Chairman, BAPS Swaminarayan Sanstha**
4. **Dr. G. Liagre, President, Belgian Council of Religious Leaders**
5. **Mr. B. Lalbahadoersing, Secretary Hindu Council of the Netherlands**
6. **Mr. V. K. Malhotra, Deputy Leader, B.J.P. Parliamentary Party (Lok Sabha) of India**
7. **Dr. P. Patasani, Member of Parliament (Lok Sabha) of India**
8. **Mrs. H. Malini, Member of Parliament (Rajya Sabha) of India**
9. **Mrs. B. Tailor, Former Secretary General and present President, Hindu Forum of Britain**
10. **Mr. A. Sooklal, Former Ambassador, South African Embassy to Belgium**
11. **Mr. Col. Hem Bahadur Karki, International President, World Hindu Federation**
12. **Mr. Ram Mani Pokharel, Ambassador, Nepal Embassy to Belgium**

Brussel, 24 juni 2008.

Hindoe Forum van België
Aan de H. Martin GURVICH
Secretaris
Koningsstraat 185
1210 BRUSSEL

Mijnheer de Secretaris,

Uw dossier betreffende de mogelijke erkenning van het Hindoeïsme heb ik in goede orde ontvangen en met aandacht doorgenomen.

Het tweede exemplaar heb ik inmiddels doorgestuurd naar de Heer Jo Vandeurzen, Minister van Justitie.

Van zodra ik over enig nieuws beschik, zal ik u dat graag mededelen.

Met oprechte achting,

Mia DE SCHAMPHELAERE
Volksvertegenwoordiger
Voorzitter van de Commissie voor de Justitie

Koning Albertlei 22
2650 Edegem
Tel. (03)454 60 52
Fax (03)454 60 53

Paleis van de Natie
Natieplein 1
Bureelnr. 2138
1008 Brussel
Tel. (02)549.87.48
Fax (02) 549.90.93

mia@deschampheleere.be
<http://www.miadeschampheleere.be>
<http://www.respect.be>

FACULTEIT LETTEREN
DEPARTMENT ASIAN STUDIES
BLIJDE-INKOMSTSTRAAT 21 BUS 3318
B-3000 LEUVEN, BELGIUM

08-04-17

KATHOLIEKE
UNIVERSITEIT
LEUVEN

A recognition of Hinduism by the Belgian government is fully justified and to be recommended, for several reasons.

Roughly one out of seven persons in the world finds meaningfulness in the Hindu worldview and tradition, which have been the source of inspiration for high peaks of philosophy, literature, mysticism and architecture.

We should be happy that many representatives of different branches of Hinduism are now living in Belgium. The Hindu Forum will for them too be a source of inspiration in the multicultural society that Belgium is.

Prof. Dr. Winand M. Callewaert
Asian Studies, K.U.Leuven
Blijde Inkomststraat 21
3000 Leuven - BELGIUM

9 July 2008

Hindu Forum of Belgium
Rue Royale 185
1210 Bruxelles
Belgium

Respected Shri Mahaprabhuji

Jai Swaminarayan. Hare Krishna.

Thank you for your recent emails and correspondence in relation to the Hindu Forum of Belgium.

We are very pleased to learn that the Hindu Forum of Belgium is in the process of seeking preliminary recognition of Hinduism in Belgium by approaching the Ministry of Justice.

In this regard and based on our current understanding of the Hindu Forum, we are very pleased to express our support of your application and pray for the successful conclusion of this process.

We look forward to the opportunity to work together in the future.

Yours sincerely,

Jitu M Patel
Chairman
Board of Trustees
BAPS Swaminarayan Sanstha

BELGIAN COUNCIL OF RELIGIOUS LEADERS

Mr. Henry de Cordes, President
CIACSN
Rue Haute 139
1000 Bruxelles

GL/bsb 2010/069
Brussels, March 15, 2010

Dear Mr. de Cordes,

I have been asked to confirm that the Hindu community is represented as spiritual movement in the Belgian Council of Religious Leaders. The Council was launched to the public on December 17, 2009. The Hindu community had an important part in preparing and negotiating this Council.

One of the principles of this Council of Religious Leaders is that each tradition continues the bilateral negotiations with the public authorities. The main task of this Council is to build bridges of mutual understanding in respect for each tradition. We are very grateful that the Hindu community has helped us to start and maintain this work.

You will understand that it is not in my mandate as president of this Council to formulate propositions for official recognition of participating religions. Nevertheless I can confirm the positive contribution of the Hindu community to the constitution of the newly created Belgian Council of religious leaders.

Yours sincerely,

Dr. Guy Liagre,
President.

Hindoe Raad Nederland (HRN)

Hindu Council of the Netherlands

हिन्दू परिषद् नेडरलैण्ड

Dear members of Hindu Forum Belgium,

The Hindu Council of Netherlands is very happy to hear about your efforts to get recognition for the Hindu tradition by the Government of Belgium. As we know Hinduism is not a religion, but a way of life in which hundreds or maybe thousands of philosophies have an equal place.

In the homeland of Hinduism, India, there is a social structure in which his typical pluralistic view has a natural place. In most of the western countries one requires a more centralistic approach. Special when one wants to be representative for the government. Surprisingly Hindus show themselves very flexible to form a representative body as is also shown in the case of Belgium.

The Hindu Council of Netherlands hopes that the Government of Belgium starts the process of recognition as soon as possible, because we are convinced that Hindus in Belgium, but also in other countries in Europe, play a positive role in the social cohesion. Hinduism is an example of a 'foreign' religion that is highly appreciated by most Europeans. And Hindus made positive contributions to every country in Europe and will do so in the future.

In the Netherlands we got the recognition of the Hindu Council in 2001. I was a great moment for Hindus in this country. We hope that this moment will come soon for the Hindus in Belgium.

Bikram Lalbahadoersing
Secretary Hindu Council of the Netherlands

विजय कुमार मलहोत्रा

संसद सदस्य

VIJAY KUMAR MALHOTRA

M.P.

Dy. Leader & Spokesman

B.J.P. Parliamentary Party (Lok Sabha)

Chairman

Public Accounts Committee (Lok Sabha)

6, डॉ. बिशम्बर दास मार्ग,
नई दिल्ली - 110001

6, Dr. Bishamber Dass Marg
New Delhi-110 001 (India)

Tel. : 23715051, 23715070

Fax : 91-11- 23715045

MESSAGE

I am happy to hear of the creation of the Hindu Forum of Belgium and its commitment to work for unity amongst the Hindu Community and to contribute substantially and positively to make Belgian a multicultural and multi religious country and a model for larger nations that are struggling with this new phenomenon through out the world. Hinduism has a lot to contribute to the world in this regard since within its fold many different spiritual traditions have co-existed with relatively very little tension for centuries.

I hope that the Belgian Authorities will consider recognizing Hinduism as a positive contribution to the Belgian society.

I would also like to bring to your attention that Iskcon is a mainstream Hindu organization doing very valuable spiritual work in India and through out the world. It is accepted by most political and religious leaders in India as a Hindu organization propagating spiritual values and doing important welfare work as well, especially distributing free vegetarian meals to millions worldwide.

Wishing you success in establishing a respectful, open and fully multi cultural society in Belgium,

I remain at your disposal for further comments or information.

(VIJAY KUMAR MALHOTRA)

DR. PRASANNA KU. PATASANI
MEMBER OF PARLIAMENT
(LOK SABHA)

11, Mahadev Road
New Delhi-110001
Phone : 23717559

2- Nayapalli,
Bhubaneswar-12,
ORISSA
Phone : 0674-2530888(R)
Mob : 0674-3332323

MESSAGE

I am pleased to learn of the creation of the Hindu Forum of Belgium. Their goal to unite the Hindu community and obtain official recognition for Hinduism is a very noble cause, and I would like to support fully. Hinduism can contribute positively to make the Belgian society richer. I hope the Belgian Authorities will recognize Hinduism as soon as possible.

I would also like to mention that Iskcon is an important Hindu organization doing very valuable spiritual work in India and through out the world, especially distributing free vegetarian meals to millions worldwide.

I hope you are successful in obtaining this recognition.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Prasanna' with a date '28/11/07' written below it.

(DR. PRASANNA KU. PATASANI)

Dated: 28th Nov 2007.

The Secretary,
Forum Hindu Belgium, ASBL
Rue Royal 185, 1210,
Bruxelles.

Attr: Mr Martin Gurvich:

Sir,

Hinduism needs no recommendation or solicitation of favours from any known quarters or section of a society. The fabric of Hinduism is not a man-made religion for any debate to occur in order to dispute or defy on any platform of a society. The inherent eternal values of Hinduism therefore are incessantly flowing transcending through the entire humanity across time, history and physical borders. Religion cannot limit Hinduism in its ambivalence, Temples cannot confine its reach and its universality, and denials cannot suppress the Truth it represents. Hinduism therefore is like a perennial flow of the mighty Ganges cutting across several civilizations and periods of time whose ultimate destination is beyond a human mind to comprehend or evaluate. Under the circumstances a limited human confines will not dare to award a judgement either propagating its eternal values or be damned by ignorant denouements against it. Under the circumstances, I personally feel, any recommendation in supplication to any Government of a Country seeking favours to recognise its existence in that country would amount to comprehensive ignorance and hence superfluous would be my support for its cause. The contribution of Hinduism to the humanity cannot be defined in a language as it surpasses all understanding, as, the saying goes, is 'like a mind sitting on a judgement evaluating the existence of the Super mind The Almighty'.

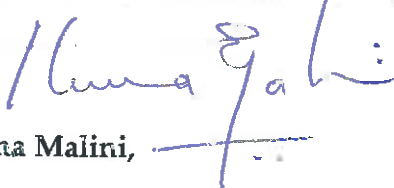
Therefore, my endeavour for this movement would be to remind those in power to let the movement of the Hinduism go unimpeded as its passionate catholic embrace would only benefit every class and section of the Society or a Country encouraging in its hold the hosts to draw nearer and march together clasped hand in hand in its eternal ascent towards a greater objective of realisation of the Truth. In its movement snares of period or time will have no significance, for its progress is the symbol of human evolution, not a matter subject to debate or discussion.

Earlier the recognition, greater is the chance of reconciliation, and to that extent a facile reduction of retribution.

I therefore like to appeal to the open-minded to let its influence caress the defying moments of rejection and resistance and let its flow transform the constricted hearts to a universal width to encompass all existence in its stride.

I profusely support the initiative taken by the Hindu Community to persuade the Government of Belgium to recognise the need of the Hinduism in its country amidst other religions just to harmonise all of them and knit them into a single entity, which is its essential feature wherever its influence pervades.

My Good Wishes for the Hindu Forum of Belgium that the Grace and goodwill of the Host Government shall prevail over narrow lanes of disharmony and discordance ultimately paving for a greater synthesis of all religions of the world for the common good of the mankind.

Ms Hema Malini,

{Member of Parliament, Rajya Sabha, New Delhi}

Vascroft Estate,
861, Coronation Road,
Park Royal,
London NW10 8PT
Phone: 020 8965 0671
Fax: 020 8965 0672
E-mail: info@hfb.org.uk
Website: www.hfb.org.uk

To the Belgian Authorities

4 January, 2010

Dear Sirs,

The status of Hindu Faith in Belgium

Hindu Forum of Britain is happy to hear of the creation of the Hindu Forum of Belgium, and its commitment to work for unity amongst the Hindu Community and to contribute substantially and positively to make Belgium a multi-faith country; a model for larger nations that are struggling with this new phenomenon throughout much of the world. Hinduism has a lot to contribute to the world in this regard since within its fold many different spiritual traditions have co-existed with relatively very little tension for millenias. Hinduism has a pluralistic outlook, which leads Hindus to accept other faiths as readily as it accepts different traditions within the faith. Indeed the Jews have lived in India for thousands of years without any persecution; as have Zoroastrians who came to India seeking asylum because of persecution in their motherland more than 1200 years ago. I hope that the Belgian Authorities will consider recognizing Hinduism and will see this community as a valuable asset to the country, recognize that it makes and will make a positive contribution to Belgian society.

i also understand that the Hindu denomination Iskcon is considered a harmful "sect" by your parliament and I must say that I am surprised by this. Iskcon is a branch of the Gaudiya Vaishnav tradition which dates to 5000 years, with a revival some 500 years ago. Iskcon does a lot of valuable work within the Hindu community and in the wider community, such as free food distribution, education and so on.

I wish the Hindu Community in Belgium success in this enterprise and i hope the Belgian authorities give this, one of the oldest faiths in the world equal recognition as other faiths.

Wishing you success in establishing a respectful, open and fully inclusive society in Belgium.

I remain at your disposal for further comments or information,

Bharti Tailor
Secretary General, Hindu Forum Britain

**South African Embassy to Belgium, Luxembourg
and Mission to the European Communities**

**Ambassade d'Afrique du Sud en Belgique,
Luxembourg et Mission auprès des
Communautés Européennes**

Rue Montoyer 17-19
1000 BRUXELLES
Tel: +32-2-285-4409
Fax : +32-2-51469 01

**Zuid-Afrikaanse Ambassade in België,
Luxembourg en Missie bij de Europese
Gemeenschappen**

Montoyer Straat 17-19
1000 BRUSSELS
Tel: +32-2-285-4409
Fax : +32-2-5146901
E-mail: ambassador@southafrica.be

Re : Hindu Forum of Belgium

I have been associated with the Hindu Forum of Belgium since its inception. I have over the years participated in several of their community activities and am deeply impressed by their dedication to spread the core Hindu values of peace, harmony and universal understanding and co-existence, in Belgian society.

I am very happy to learn about the initiative the Hindu Forum of Belgium has undertaken to request recognition of Hinduism from the Belgium Government. I am convinced that the Hindu community in Belgium can contribute tremendously to Belgium. As in South Africa the Hindu community is a very hard working, peaceful, family oriented, religious community. For their religion to be recognized like other major faiths in Belgium will empower the community to contribute even more. I wish you success in your endeavors and hope that soon Hinduism will be recognized by the Belgium State.

Thank you

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A Sooklal', written over a large, stylized blue circular mark.

A Sooklal
Ambassador

30 May 2011

ॐ
विश्व हिन्दु महासंघ
WORLD HINDU FEDERATION

Central Office: Budhanilakantha Road, Baneshari, Kathmandu, Nepal

P.O.Box: 20418, Tel: 977 1 4370822 Fax: 977 1 4378551

Email: whfintl@wlink.com.np URL: www.worldhindufederation.com

TO WHOM IT MAY CONCERN

World Hindu Federation(International) is glad to know about the efforts of Hindu Forum of Belgium who is planning to request recognition of Hinduism from the government of Belgium. We are confident that the contributions that will be made by the Forum will certainly be beneficial to the people and government of Belgium.

Since, there is already a presence of more than 20000 Hindus in Belgium, we feel that the Forum can certainly help in promoting the rich Hindu philosophy of peace and harmony, which is very much a need of the hour in the present world scenario, where there is disturbance and political instability throughout the world. Hinduism, which has always believed in perseverance, peace and universal brotherhood, will definitely contribute to the greater values in Belgium.

We hope that the Belgium authority will recognize this community as a valuable asset of the country, which will make a constructive contribution to the people of Belgium.

Col. Hem Bahadur Karki
International President

12 October 2011

PRESIDENT
WORLD HINDU FEDERATION

नेपाली राजदूतावास
EMBASSY OF NEPAL
Brussels, Belgium

Re: Hindu Forum Belgium

I am familiar with the activities carried out by the Hindu Forum of Belgium in promoting the values and messages of Hindu religion such as universal peace, tolerance of diversity, understanding and harmony through various religious and cultural events and activities in Belgium.

It is my firm belief that if the Hindu religion is officially recognized as one of the religions practiced in Belgium, the Hindu Community of Belgium will be able to enjoy equal level of state support and protection in the exercise of their basic cultural and religious rights, which is one of the universally accepted fundamental human rights. It is also my view that such a recognition will also enable the Hindu community of Belgium to further enrich the already rich and tolerant Belgian society by adding more values and colors to its cultural and religious fabric and thereby making it even more cosmopolitan society.

In this context, I would like to earnestly recommend and request to whomever it may concern to extend necessary support and cooperation to the Hindu Forum of Belgium in their efforts to get the official recognition from the State of Belgium to the Hindu Religion practiced in Belgium.

Thank you.

Ram Mani Pokharel
Ambassador

12 March 2013

*Cardinal Jozef De Kesel
archevêque de Malines-Bruxelles*

Monsieur M. Gurvich
Président du Forum Hindou de Belgique

Malines, le 26 septembre 2019

Cher Monsieur Gurvich,

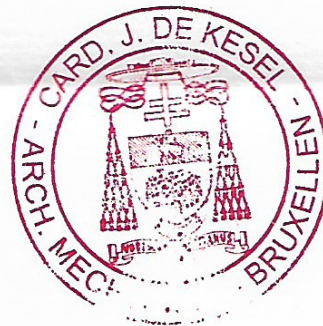
Comme président de la Conférence des évêques de Belgique et en mon nom personnel, je soutiens la reconnaissance officielle par les autorités belges de l'hindouisme en Belgique.

Toute vraie spiritualité est au service de la paix et participe à l'élaboration d'une société plus inclusive et harmonieuse.

Cette reconnaissance permettra également une collaboration plus efficace entre les responsables des différents cultes et convictions philosophiques.

Je vous prie de croire à mes sentiments dévoués,

+ Jozef Cardinal De Kesel
Archevêque de Malines-Bruxelles
Président de la Conférence des évêques de Belgique.

Centre d'Action Laïque asbl

CAL

Monsieur Martin Gurvich
Président du Forum hindou de
Belgique
Avenue D'Auderghem 197
1040 Etterbeek

martin.gurvich@gmail.com

HB/mp/0997/2019.0530/2.5

Bruxelles, le 23 octobre 2019

Monsieur le Président,

Demande de reconnaissance en Belgique de l'hindouisme comme philosophie non confessionnelle

Par la présente, le Centre d'Action Laïque vous confirme son soutien dans la demande de reconnaissance en Belgique de l'hindouisme comme philosophie non confessionnelle.

Je vous adresse, Monsieur le Président, mes plus cordiales salutations.

Henri Bartholomeeusen
Président

Dr. Karan Singh

MEMBER OF PARLIAMENT
(RAJYA SABHA)

3, NYAYA MARG
CHANAKYAPURI
NEW DELHI - 110 021

TO WHOM IT MAY CONCERN

Hinduism is one of the world's great religions and has the longest history stretching back several thousand years. It has millions of adherence around the world, including in Europe. Its profound philosophy, acceptance of all regions as different paths to the divine, techniques of spiritual enlightenment including yoga and meditation, make it a great asset to humanity.

I am happy to know that in Belgium there is a sizeable Hindu community which is seeking official recognition as several other religions have received. I strongly support their request, and urge the Belgium Government to consider it favourably. I am sure the Hindu community, when recognized, will make a valuable contribution to the cultural life of that beautiful country.

Let me add that the late King Baudouin and Queen Fabiola of Belgium were close friends, and my wife and I stayed with them at Laeken Palace on several occasions. I also organised Europalia-India Festival in Belgium from September 2013 to February 2014 which was a great success.

Karan Singh
Nov. 9, 2017

Belgische Pers Betreffende het Hindouïsme

De Standaard, March 13, 2007

Le Soir, March 17, 2007

La Libre Belgique, March 22, 2007

L'Avenir-Luxembourg, January 28, 2013

De Redactie, February 2013

De Standaard. February 11, 2013

De Morgen. February 11, 2013

RTBF.be, March 12, 2013

Vandaag.be, March 12, 2013

Gazet Van Antwerpen, March 20, 2013

Internationale Pers

Netherlands

Trouw, January 30, 2013

India

Times of India, December 3, 2007

Een school herken je aan haar directeur

- Voor scholen is de rol van de directeur zeer belangrijk.
- De directeur scheidt een kader voor zijn leraars en leerlingen.
- Knelpunt is onder meer het traditioneel lesgeven.

Frank Vandenbroucke. © pn

Van onze redacteur
Pieter Lesaffer

BRUSSEL. In heel veel opmerkingen van de onderwijsinspectie komt de leiding van de school terug.

De schoolleiding kan de voorwaarden scheppen om aan vernieuwing te doen. De directie kan de context scheppen om het onderwijs meer op vaardigheden te richten. Het is aan de schoolleiding om de visie op school bepalen.

Deze bevindingen komen uit de *Onderwijspiegel*, het jaarlijkse rapport dat de inspectie op basis van haar doorlichtingen en van een steekproef in de scholen doet.

Het rapport werd gisteren op het kabinet van de Vlaamse minister van Onderwijs, Frank Vandenbroucke (SPA), voorgesteld. Het heeft betrekking op het vorige schooljaar, 2005-2006.

Elk jaar brengen de onderwijsinspecteurs andere thema's naar voor. Dit jaar zijn dat onder meer gezondheidseducatie en vernieuwing. Daarnaast heeft de inspectie gekeken op welke manier scholen de eindtermen behalen. Eindtermen zijn de minimumvereisten die de overheid aan leerlingen oplegt. Scholen vertalen die in leerplannen. Deze plannen zijn de leidraad voor de leerkrachten.

Leraars volgen deze eindtermen en leerplannen te weinig, stelt de inspectie nu vast. De handboeken hebben de overheidspunten vervangen als leidraad. Daardoor zijn de lessen in de lagere scholen te verschillend, afhankelijk van de onderwijzer.

In de middelbare scholen leidt dat tot een te theoretisch onderwijs. De eindtermen zijn de laatste jaren opgeschoven naar een meer vaardigheidsgericht onderwijs. Maar de leraars zijn niet gevolgd.

Die vaststelling is ook in het najaar van 2006 naar boven gekomen. Naar aanleiding van de oproep van de Brugse leraar Marc Hullebus bleek er in veel scholen ongenoegen te zijn over dat vaardigheidsonder-

VAAK ONZICHTBAAR, MAAR GROTE IMPACT OP ONDERWIJS

wijs. Hullebus en zijn sympathisanten klaagden aan dat dit ten koste van het kennisniveau in ons onderwijs ging.

De inspectie wil de lessen dichter bij de eindtermen zien aansluiten. Dat betekent dat leerlingen de theoretische kennis ook echt leren toepassen. En daarvoor wijst ze opnieuw naar de schoolleiding. Het is aan de directie om de randvoorwaarden daarvoor te scheppen. Die voorwaarden zijn onder andere een goede samenwerking tussen de leraars van hetzelfde vak, een goede nascholing en gepast lesmateriaal.

Ook het initiatief om aan gezondheidseducatie te doen, moet grotendeels van de directie komen. Bijvoorbeeld voeding of hygiëne zijn niet gebonden aan een bepaald vak. Aspecten zoals emotie en stress zijn relatief afwezig op school. Lessen in houding en beweging blijven te veel beperkt tot de leraar lichamelijke opvoeding.

Onderwijsvernieuwing is een *hot topic*, en dat vindt de inspectie ook belangrijk. Opnieuw wijst de inspectie naar de schoolleiding om daarvoor de voorwaarden te scheppen. Om vernieuwend onderwijs te kunnen geven, is de steun van de directeur en inrichtende macht zeer belangrijk.

Dat de schoolleiding een rode draad is doorheen veel van de bevindingen, is een bevestiging van eerder academisch onderzoek. Daarin werd de directeur al een belangrijke schakel genoemd. Maar ook de rol van de inrichtende macht is belangrijk. Die is nog onzichtbaarder dan de directie, maar heeft cruciale verantwoordelijkheden.

► De nieuwste *Onderwijspiegel* staat, net als die van de voorbije schooljaren, op de website van de onderwijsinspectie:
► www.onderwijsinspectie.be

Interview. MARTIN GURVITCH, SECRETARIS HINDOEFORUM

„Onze godsdienst kent vele gezichten”

Vrijdag wordt in Brussel het Hindoeforum van België gepresenteerd. Het streeft ernaar om het hindoeïsme als officiële godsdienst te laten erkennen.

BRUSSEL.

Hoeveel hindoes zijn er eigenlijk in België?

Dat is een beetje moeilijk te zeggen. Er zijn in België zo'n 8.000 tot 10.000 hindoes van Aziatische origine. Die komen onder meer uit India, Nepal, Sri Lanka en Indonesië. Daarbovenop komen dan nog 20.000 tot 30.000 Belgen die in meer of mindere mate met hindoeïsme bezig zijn. Dat varieert van mensen die heel actief zijn bij hare krijnna, tot mensen die aan religieuze geïnspireerde yoga doen.

Het Hindoeforum streeft naar een officiële erkenning van het hindoeïsme.

Tot voor kort was er niemand op het idee gekomen om zo'n registratie aan te vragen. Jammer, want dat betekent dat onze kinderen op school bijvoorbeeld geen godsdienstles kunnen volgen over hun eigen godsdienst. Nu zitten de hindoeïsten bij de godsdienstles vaak tussen de katholieken of de vrijzinnigen.

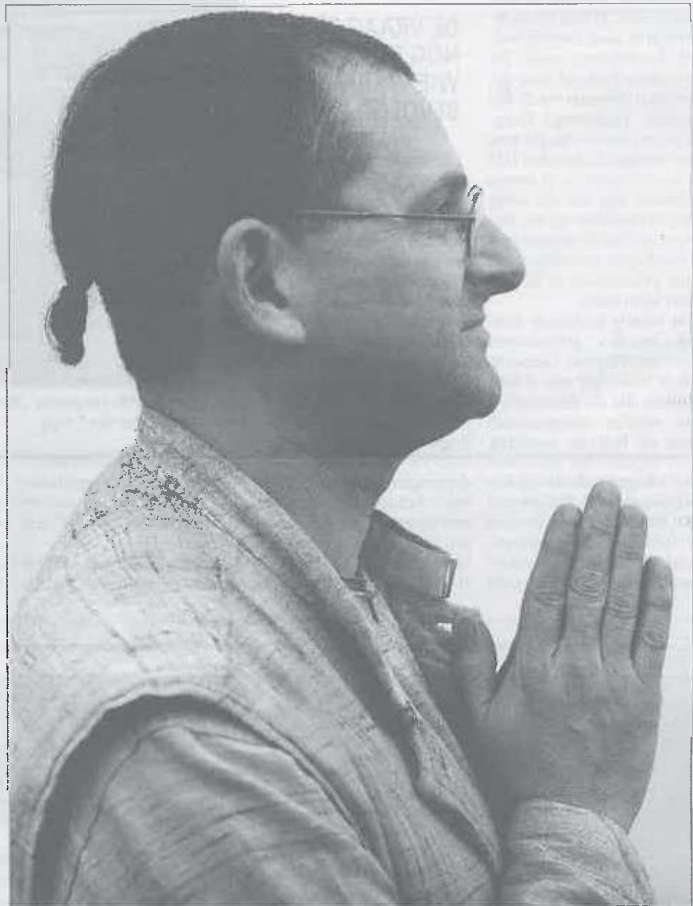
Wij zouden graag willen dat ze ook de mogelijkheid krijgen om les te krijgen over het hindoeïsme. Ook in ziekenhuizen, het leger of de gevangenis is het niet vanzelfsprekend dat hindoes geestelijke bijstand krijgen. Met een officiële erkenning krijgen we daar recht op.

Als het hindoeïsme officieel erkend is, betekent dat ook dat jullie subsidies krijgen?

Ja, maar dat is niet waar we het voor doen. Het is erg gul van de Belgische overheid dat ze erkende godsdiensten subsidieert, maar dat beschouwen we als luxe. Godsdienstles voor onze kinderen en het recht op geestelijke bijstand vinden we een noodzaak.

Wat wil het Forum nog meer?

We denken dat er op dit moment in België veel misverstanden over het hindoeïsme bestaan. Mensen denken vaak aan het kastenstelsel en aan sektes. Dat is onzin. Ook denken veel mensen dat het hindoeïsme een polytheïstische godsdienst is. Voor sommigen is dat inderdaad het geval, maar voor heel velen ook niet. Sommige hindoes geloven in God als een eenheid, anderen als een eenheid of een oerkracht en daar zijn dan ook nog inter-

Martin Gurvitch: „Er bestaan in België veel misverstanden over het hindoeïsme.” © Ivan Put

pretaties tussenin.

Hoe komt dat eigenlijk, die versplintering?

Wij zien dat niet als versplintering. We zijn niet anders gewend dan dat onze godsdienst vele gezichten kent. De term „hindoeïsme” is eigenlijk een Westerse uitvinding om een veelheid aan godsdiensten en religieuze tradities onder één noemer te brengen. Over het algemeen is men binnen het hindoeïsme geneigd om meningsverschillen met debat op te lossen. Religieus geweld komt bijna niet voor. Misschien komt dat wel omdat hindoes meestal vegetariërs zijn.

Door die versplintering van jullie geloof zijn jullie nu nog altijd niet erkend.

Nee, dat heeft er niets mee te maken. Het is gewoon een

„WIJ WILLEN DAT ONZE KINDEREN LES KUNNEN KRIJGEN OVER HET HINDOEÏSME”

administratieve kwestie. Ik geloof niet dat eenheid en diversiteit met elkaar in conflict zijn. Verscheidenheid geeft smaak aan het leven. Over praktische en morele kwesties zijn de meeste hindoes het vaak wél eens. En als we het niet eens zijn, kunnen we daarin berusten. We moeten ons gewoon even door de bureaucratie van de erkenning heen worstelen.

Hoezo?

Om als godsdienst erkend te worden, moeten we bijvoorbeeld kunnen aantonen dat we een aantal volgelingen

hebben, dat we geen bedreiging zijn voor de samenleving en we moeten met een organisatie naar buiten treden. Daar gaan we nu langzaam mee beginnen.

Hoeveel volgelingen word je geacht te hebben om een erkenning te krijgen?

Daar doet de regering een beetje vaag over. Het schijnt om enkele tienduizenden te gaan. Maar de anglicaanse kerk bijvoorbeeld is veel kleiner en die is toch erkend.

Ik denk niet dat de overheid erg moeilijk gaat doen over het aantal volgelingen. We gaan ook niet over een nacht ijs met die registratie. We willen de aanvraag over een paar jaar indienen. Het is ook belangrijk om aan de overheid te laten zien dat we een stabiele en serieuze organisatie zijn. (dja)

WEEK-end

victoire

ZAP

MÉTÉO L'HIVER À L'HEURE DU PRINTEMPS ? P.19

SPIRITUALITÉ

Les hindous de Belgique en quête de reconnaissance

P.8

FORMULE 1

Sans

Schumacher,

avec Alonso et les autres P.38 & 42

lesoir.be

LE SOIR

Cultes / Le gouvernement flamand rechigne à donner son aval aux bouddhistes

Les hindous veulent être reconnus

LE FORUM hindou de Belgique est né. Il vise la reconnaissance officielle. A l'instar des bouddhistes.

Les 10.000 hindous de Belgique sont désormais fédérés, au sein du Forum hindou de Belgique (FHB), qui a pris corps vendredi, à Bruxelles. Ils entendent obtenir leur reconnaissance officielle en tant que culte, à l'instar de l'Union bouddhique belge (UBB), qui manifeste, elle, quelque inquiétude, à mesure qu'approche la fin de la législature. La ministre des Cultes, Laurette Onkelinx (PS), espère toujours présenter au Parlement le projet de loi reconnaissant le bouddhisme. Mais le dossier n'est pas complet : craignant l'impact financier de l'opération, le gouvernement flamand rechigne à notifier son aval, depuis six mois, contrairement aux exécutifs wallon, bru-

xellois et germanophone. Les aléas du dossier bouddhiste témoignent du parcours du combattant qui attend les hindous. Ces derniers n'en sont qu'aux prémices... Les organisations hindoues comptent 30.000 à 40.000 membres, en Belgique, dont 10.000 fidèles d'origine asiatique (une large communauté issue du Gujarat dans le secteur diamantaire anversois, des Népalais à Saint-Trond, etc.). Le FHB est le premier organe de concertation des hindous et de leurs sympathisants. Il entend s'ouvrir à d'autres traditions indiennes (sikhisme, jainisme...). « La société belge reste très marquée par l'opposition entre catholiques et humanistes laïques... Par notre reconnaissance et notre

VENDREDI SOIR, le Forum hindou de Belgique (FHB) était porté sur les fonts baptismaux, à Bruxelles. PHOTO DOMINIQUE DUCHESNES

ouverture à l'égard des minorités religieuses, nous entendons contribuer à sortir ces "camps" d'une logique de confrontation », plaide Martin Gurvich, secrétaire général du FHB (1).

« Plus que l'octroi de subsides publics, nous attendons avant tout une reconnaissance morale, qui nous permette de proposer no-

tre assistance spirituelle dans les prisons, ou de dispenser nos enfants de suivre l'enseignement d'une autre religion, à l'école... Nous voulons juste être traités comme tout autre citoyen de ce Royaume. » ■ RICARDO SUTHERLAND

(1) FHB, 185, rue Royale, 1210, Bruxelles. Site : www.fhb.be

REPÈRES

Hindouisme. Avec 900 millions de fidèles, c'est la religion la plus pratiquée, après le christianisme (2 milliards) et l'islam (1 milliard). C'est aussi le culte le plus ancien, majoritaire en Inde, au Népal et à l'île Maurice. **Philosophie.** Multi-forme, l'hindouisme se définit avant tout comme un mode de vie et de pensée, sans Église ni dogme.

Foi. En Inde, la foi hindoue considère un ensemble d'écritures antiques, les « Veda », comme la référence religieuse suprême, et le défend une

conception cyclique du monde (les périodes de création, d'entretien et de destruction se succèdent sans fin), elle postule la croyance en la réincarnation, etc. **Divinités.** L'hindouisme est plus monothéiste que polythéiste. On le dit « hénothéiste » : les multiples divinités vénérées sont considérées comme différentes formes d'un dieu suprême, qui prend parfois la forme d'une trinité : Brahmâ, Vishnu et Shiva. **Courants.** La tradition hindoue compte des écoles orthodoxes, qui accep-

tent l'autorité des Veda, et des écoles non védiques (jainisme, bouddhisme...). La nouvelle forme de religion védique, le brahmanisme, se subdivise en quatre courants : le vaishnavâ (culte de Vishnu), le shivâisme (Shiva), le shaktisme (Kâli) et le smartisme. **Centres de gravité.** Les détracteurs de l'hindouisme mettent en cause certaines conceptions jugées passées, comme la dot (interdite en Inde) ou le système des castes (condamné dès le XIXe siècle par les réformateurs hindouistes). R. G.

Religions

Les hindous de Belgique veulent être reconnus

► Le forum hindou veut une reconnaissance de fait avant une reconnaissance légale.

On évalue à 2 millions le nombre d'hindous originaires d'Asie et à plusieurs millions encore le nombre d'Européens qui adhèrent ou pratiquent une forme d'hindouisme sur le vieux continent. En Belgique, on estime qu'il y a de 8 à 10 000 hindous d'Asie et entre 20 et 30 000 Belges ou Européens proches de cette spiritualité.

Suffisamment en tout cas que pour donner une impulsion à la mise sur pied d'un forum hindou. Il vient d'être officiellement présenté à Bruxelles par les représentants de 7 organisations ou communautés à savoir le comité Puja (Bruxelles), l'ASBL Namaskara (Bruxelles), le centre de Bhakti Yoga (Bruxelles), l'ASBL Radhadesh (Durbuy), l'ASBL Nama Hatta (Anvers), l'ASBL Hindu Temple Society (Ostende) et l'Himalaya Society (Courtrai).

Objectif commun? Mieux informer la société belge de l'hindouisme et de ses diverses facettes. En se réunissant en forum, les représentants de ces courants veulent aussi jouer la

carte de l'union. En ligne de mire, une reconnaissance de fait qui pourrait déboucher ensuite sur une demande de reconnaissance comme culte. Pour le secrétaire général Martin Gurvich et ses amis, cela pourrait donc aller jusqu'à l'instauration de cours d'hindouisme dans les écoles et la nomination d'aumôniers dans les prisons. Dans cette optique, les représentants de l'hindouisme entendent également développer des relations avec les autres communautés religieuses mais aussi philosophiques de chez nous "afin d'établir une coopération et un respect mutuel".

Troisième religion du monde

Précision intéressante encore : le forum pour la reconnaissance de l'hindouisme tient à souligner que ce dernier n'est pas dominé par des dérives sectaires, loin s'en faut. Et qu'il se caractérise par une grande diversité de théologies et de philosophies. Enfin, la reconnaissance de l'hindouisme, troisième plus grande religion du monde avec 900 millions de pratiquants ne messierait pas dans un pays au centre de l'Europe alors qu'il est reconnu en Grande-Bretagne, aux Pays-Bas et en Italie.

Christian Laporte

VIELSALM

Spanolux change de mains, mais on rassure

1

ARLON

Un rond-point jugé trop carré par certains...

10

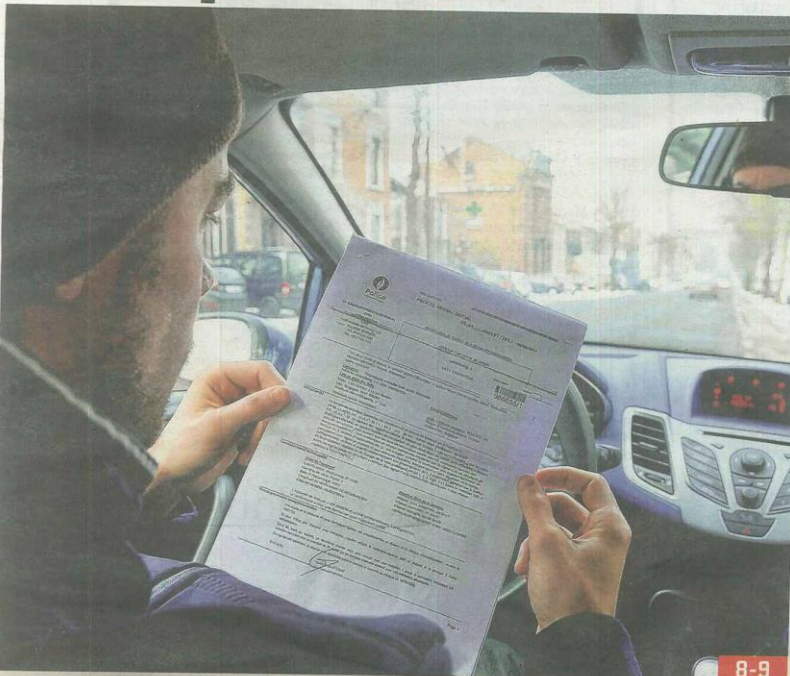
l'avenir

LUNDI 28 JANVIER 2013

LUXEMBOURG

WWW.LAVENIR.NET

Une formation de conduite à la place de l'amende

8-9

- On ne paye plus nécessairement une amende après un excès de vitesse.
- La formation de conduite est l'alternative très souvent proposée.
- Moins chère, elle s'avère nettement plus efficace que la simple amende.

Tél : 063/231020 - info@lavenir.net • Quotidien - 120e année N° 23 • 1,20 € (G.D.) : 1,50 €

DEMAIN
PAGES SPÉCIALES

Conseillers CPAS de la province: qui sont-ils ?

Toutes les photos des conseils de CPAS

MARTELANGE

Espérance de vie : enquête en cours

L'étude de l'ULB qui indique qu'on vit six ans moins vieux à Martelange suscite réactions et interrogations.

6

SALON BATIMOI

La santé de la construction

2-3

BIEN GÉRER SON BUDGET

DOSSIER SPÉCIAL DÈS DEMAIN

Bons plans et outils pour bien gérer votre budget et faire des économies.

3

70% SOLDES
Derniers jours
PEARLE OPTICIENS

Valable jusqu'au 31/01/13. Conditions: pearle.be

● CECI DIT

Fils de Mittal

par Didier MALEMPRE

Les derniers événements sociaux (Arcelor-Mittal, mais faut-il encore parler de la deuxième particule ?) ou sportifs (Armstrong et... bientôt Fuentes) m'amènent à penser que tous ces patronymes pourraient faire bientôt florès dans le langage quotidien. Ainsi, on imagine lancer à la face de quelqu'un qui aurait triché, que cela soit à l'école ou en sport : « Espèce d'Armstrong », ou encore : « Tu me fais penser à Fuentes ». D'accord, traiter quelqu'un de « fils de Mittal » paraîtra plus sophistiqué, voire, demandera peut-être une explication. D'autant que nos hommes politiques, qui, comme on le sait, n'influencent plus depuis belle lurette les décisions économiques des grands groupes industriels, (même si les ego surdimensionnés de certains d'entre eux leur permettent d'influer ce constat, peut-être via les intérêts notionnels), ont eu la mauvaise idée de parler désormais de « procédure

Mittal ». Il y avait pourtant déjà la procédure Renault, qui n'avait rien de réjouissant, il y avait donc la procédure Mittal. Réserver ces termes à une opération de restructuration, de licenciements, de mises à la pré-pension et à la retraite, pourrait donc renforcer le sens de notre « fils de Mittal ». En laissant au monde politique la possibilité de baptiser certaines procédures du nom de celui qui est à la base du bain de sang social, c'est considérer qu'on lui fait trop d'honneur. Mais réjouissons-nous que d'autres grands noms sont aussi entrés dans le langage courant, et qu'ils ont un sens positif. « Allez Eddy », c'est un refrain connu pour encourager n'importe quel cycliste. Quant à Fangio, il a fait naître un paradoxe, dans ce sens que traiter quelqu'un de « Fangio », ce n'est pas toujours lui attribuer des qualités de conducteur exceptionnel. Parce que personne ne peut piloter comme le faisait le pilote argentin.

● À LA LOUPE

Vendée Globe 2012-2013 : victoire de Gabart

20 skippers étaient engagés pour la 7e édition de cette course autour du monde à la voile en solitaire en monocoque, 11 étaient encore en course à l'arrivée de François Gabart

Tous les détails de l'exploit de Gabart en pages sportives.

● ARRÊT SUR IMAGE

Fous volants Grands spécialistes de luge et de bobsleigh, les Allemands sont également friands de la version basique. En Bavière, le village de Gaissach est réputé pour son concours annuel de traîneaux traditionnels. Hier, le spectacle était avant tout folklorique, amusant et acrobatique.

RELIGION

L'hindouisme

« Notre priorité, c'est d'être reconnu comme une religion qui est positive pour la société belge. » Martin GURVICH

Bientôt une 7e religion en Belgique ? L'hindouisme s'apprête à déposer une demande de reconnaissance. Un chemin long et tortueux.

● Anne SANDRONT

Les hindouistes de Belgique peaufinent leur dossier : d'ici quelques semaines, ils demanderont que leur religion soit reconnue officiellement en Belgique. « Cela fait deux ans que nous travaillons sur le dossier pour qu'il soit le plus complet possible. Il est disponible en anglais et en néerlandais. Nous sommes en train de terminer la traduction en français, » explique Mahaprabhu.

Mahaprabhu, c'est le nom hindou de Martin Gurvich, le responsable de la communication de l'ASBL radhadesh. Sous ce nom difficile à prononcer se cache la communauté Krishna installée au château de la petite Somme, à Durbuy. Mais quand Martin Gurvich s'exprime, il ne représente pas juste la communauté « Vishnu » de Belgique : il est secrétaire du forum hindou de Belgique, créé en mars 2007. Une douzaine d'associations hindouistes travaillent actuellement ensemble sur la demande

La reconnaissance officielle permettrait aux hindous de Belgique de se sentir au même niveau que les autres.

d'officialisation de leur religion, une dizaine d'autres pourraient les rejoindre, soit un peu plus de la moitié des 40 variétés de la religion présentes sur notre territoire.

L'importance d'être reconnu

« Il y a en Belgique plus de 20 000 personnes qui se sentent rattachées à l'hindouisme. Une reconnaissance officielle leur permettrait de se sentir au même niveau que les autres Belges. Notre priorité, c'est vraiment d'être reconnus comme une religion qui est positive pour la société belge », explique Martin Gurvich. Il insiste sur l'aspect moral de la reconnaissance, qui prime selon

lui sur une simple démarche administrative. « La Belgique est différente de ce qu'elle était il y a 150 ans, dans sa polarisation entre laïcs et chrétiens. Nous, on veut montrer que la Belgique du XXIe siècle est composée de beaucoup de communautés différentes. Cette ouverture peut enlever les tensions passées. »

La reconnaissance entraînerait un subsidie de l'État, qui n'est pas négligeable pour une communauté qui a toujours vécu sur ses fonds propres. Mais les hindouistes sont aussi intéressés par les implications du côté de l'enseignement. « Il nous faudra des années pour mettre au point un programme, former des professeurs, reconnaître Martin Gurvich. Mais entre-temps, on aimerait que les enfants soient dispensés de suivre les cours de religion, comme en Flandre, à la demande des parents. Nous estimons que la morale laïque est une conviction comme une autre, proche de la laïcité organisée. »

Le chemin de l'hindouisme sera peut-être aussi compliqué que celui du bouddhisme, qui a introduit déjà en 2006 une demande de reconnaissance en Belgique comme philosophie non confessionnelle, encore non aboutie aujourd'hui... Mais le forum hindou de Belgique est motivé. ■

Qui sont les hindous belges ?

● Anne SANDRONT

Selon le secrétaire général du forum hindou, 50 % des hindous en Belgique viennent d'Asie : de l'Inde, l'Afghanistan, le Népal, le Bangladesh ou l'île Maurice. Les 50 % restants sont Belges ou d'origine européenne, soit plus ou moins 10 000 personnes. Pour une ouverture au public belge, le forum hindou organise des manifestations culturelles, comme la fête de Diwali au palais des Beaux-Arts. « Cela se passe en présence d'ambassadeurs et de politique, et cela nous permet de nous faire connaître un peu plus », dit Martin Gurvich. Il ajoute : « Le problème du terme "hindou", c'est la connotation ethnique, nationale. Les Belges qui pratiquent la spiritualité de l'Inde ne se sentent pas à l'aise avec ce mot. »

Tous ne croient pas en la même chose

L'hindouisme est la 3e religion

L'hindouisme est la 3e religion au monde, la plus ancienne encore pratiquée.

au monde, la plus ancienne encore pratiquée. Sa spécificité, c'est qu'il n'y a pas un fondateur, un prophète, un texte sacré. L'hindouisme vient d'une tradition de l'Inde, qui accepte la veda et les écrits védiques. C'est un ensemble de traditions avec quelques points com-

muns : certains hindous sont monothéistes (comme ceux du centre radhadesh de Durbuy), mais ce monothéisme est différent, s'il vient du Sud, de l'Est ou de l'Ouest. Il y a des monistes, qui pensent que tout ce qui existe – l'univers, le cosmos, le monde – est tout unique, constitué d'une seule substance et enfin des polythéistes, qui ont différentes divinités : Brahma, Shiva, Vishnu, Durga, Kali, Ganesh... Il y en a jusqu'à 30 millions !

Parmi les points communs, Martin Gurvich relève l'atma, qui est l'âme, l'essence de l'individu. Il y a aussi la réincarnation et le karma, qui veut que toute action ait des répercussions sur la future existence. « On vit plusieurs vies, jusqu'à atteindre le moksha, la perfection spirituelle. » Martin Gurvich ajoute qu'au niveau des principes moraux, le végétarisme est fort suivi, par la plupart des hindouistes. ■

e, 7e religion de Belgique ?

20 000 hin
do
us vivent en Belgique, dont
la moitié viennent d'Asie.

La communauté Krishna installée à Durbuy veut que l'hindouisme soit reconnu comme une religion positive.

VITE DIT

L'exception belge

Le système de subsidiation à la belge fait plutôt figure d'exception : on le trouve aussi en Alsace et en Autriche. Les autres pays ont un système de déduction fiscale.

L'Angleterre très hindouiste

En Angleterre, il y a près d'un million d'hindouistes. Le 2e grand pays hindouiste d'Europe est les Pays-Bas, avec 250 000. Il y a un forum hindou en France et deux associations en Italie. Les hindous anglais ont été très actifs pour se faire connaître au niveau du parlement européen.

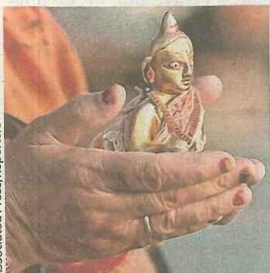
Et les Régions ?

C'est le fédéral qui reconnaît les cultes. Les Régions ont un droit d'avis.

La reconnaissance du culte par le fédéral n'entraîne pas pour autant la reconnaissance automatique des communautés locales. En effet, depuis 2001, la Région est compétente pour la reconnaissance des communautés locales et leur organisation. Et la Région wallonne a sur le feu un projet de réforme sur le temporel du culte : « Il faut que la Région légifère afin de donner un contour à la reconnaissance des communautés locales de ce culte et à leur organisation : un comité de gestion dans le genre de la fabrique d'église catholique. Il faut voir sa composition, son mode d'élection, ses compétences, sa gestion patrimoniale, les contrôles exercés et les autorités de tutelle. Ensuite la Région pourra reconnaître les communautés locales donnant droit au financement », explique Jean Fassiaux, porte-parole du ministre Furlan (des Pouvoirs locaux, de la Ville et du Tourisme).

Comment devenir religion officielle ?

Pour être reconnu comme religion en Belgique, il faut répondre à cinq critères : regrouper un grand nombre de fidèles (plusieurs dizaines de milliers), être structuré de façon à avoir un organe représentatif pouvant représenter le culte concerné dans ses rapports avec l'autorité civile ; être établi dans le pays depuis une période importante (depuis plusieurs décennies) ; avoir une utilité sociale ; et ne développer aucune activité qui va à l'encontre de l'ordre social. C'est le parlement qui tranche

C'est le parlement qui tranche sur cinq critères de reconnaissance.

sur ces cinq critères. Pour le bouddhisme, qui a déposé sa de-

mande d'être reconnue comme philosophie non confessionnelle en 2006, le parlement a dit que les critères étaient remplis, et lui a octroyé un crédit (200 000 €) pour s'organiser en vue de sa reconnaissance, renouvelé annuellement... La reconnaissance en tant que telle pourrait être discutée en 2013, selon Gerolf Falter, responsable du dossier culte au cabinet de la ministre de la Justice.

Combien ça coûte ?

Il y a actuellement six religions officielles en Belgique : ca-

tholique, orthodoxe, protestante, anglicane, israélite et islamique.

Depuis la création de la Belgique, l'État (fédéral) paie les serviteurs du culte. Sur le budget 2013 environ 82 millions € seront alloués aux catholiques, et 7,4 seront répartis entre les protestants, orthodoxes, israélites et anglicans. L'État doit aussi verser 14 millions pour la laïcité, qui n'est pas une religion, mais dépend du même article 181 de la constitution belge. L'islam touche 3,4 millions et le bouddhisme 0,2 million. ■ A.S.

L'hindouisme veut être reconnu en Belgique

lun. 11/02/2013 - 14:52

Une coupole d'organisations hindouistes va introduire une demande pour que leur religion soit officiellement reconnue en Belgique. Il y a deux ans, des organisations bouddhistes avaient déjà effectué la même démarche. Celle-ci n'a pas encore abouti.

Le projet de demande de reconnaissance officielle de l'hindouisme en Belgique a été confirmé au régional Het Belang van Limburg par Martin Gurvitch, le secrétaire du Forum hindou de Belgi organisation rassemble une douzaine d'associations dans notre pays.

Selon Martin Gurvitch, la demande de reconnaissance est prête et le dossier va être remis très prochainement au ministère de la Justice. C'est le gouvernement fédéral qui doit décider de la reconnaissance officielle de la religion, sur base d'avis du ministre de la Justice et de la Sécurité de l'Etat.

Entre 15.000 et 20.000 hindous vivent en Belgique. La plupart d'entre eux sont originaires d'Inde. Il y a des organisations bouddhistes qui ont déjà introduit une demande de reconnaissance officielle de leur religion. Selon le ministère de la Justice, le processus de reconnaissance serait actuellement dans sa phase ultime.

La Belgique possède actuellement cinq religions officielles : catholique, protestante, l'église orthodoxe, le judaïsme et l'islam. Une reconnaissance officielle rend possible l'enseignement de cette religion dans les écoles ainsi que des subsides de l'Etat. Ce qui ne serait pas négligeable pour la communauté hindoue de Belgique qui est toujours venue sur ses fonds propres.

Hindoeïsme wil erkend geloof worden

maandag 11 februari 2013, 07u52

Bron: Belga

Auteur: kidr

Het Hindoe Forum van België, dat twaalf hindoeverenigingen telt, wil in maart bij het ministerie van Justitie een aanvraag indienen tot erkenning van het hindoeïsme als geloof. Dat staat maandag in Het Belang van Limburg. Er zijn in België naar schatting 15.000 tot 20.000 hindoes.

Een erkenning van het hindoeïsme zou het mogelijk maken om eigen onderwijs in te richten en om het hindoeïsme als keuzevak bij levensbeschouwelijke lessen aan te bieden. Daarnaast zouden geestelijken ook een loon en pensioen kunnen ontvangen van de overheid.

'In 2007 startten we met de administratieve voorbereiding en de eerste nodige contacten', zegt Martin Gurvitch, secretaris van het Hindoe Forum van België. 'We zijn nu een dossier voor een aanvraag tot erkenning van zo'n 70 pagina's aan het afronden.'

Gurvitch verwacht dat het nog even zal duren vooraleer de officiële erkenning er ook werkelijk is. 'Boeddhisten vroegen twee jaar geleden een erkenning aan en dat is nog niet gerealiseerd.' Bij het ministerie van Justitie deelt de woordvoerder van minister Turtelboom wel mee dat het proces voor een erkenning van het boeddhisme in de laatste fase zit.

Et maintenant, les Hindous !

CHRONIQUES | jeudi 7 février 2013 à 10h58

Article	Images	Audios	Commentaires (5)
ENVOYER	IMPRIMER	0	Twitter 0
			Recommander 0

Chroniques

Plus vus Plus commentés

- 1 "The Master" : Paul Thomas Anderson est un maître du 7ème art
- 2 "Allo quoi, non mais allo"
- 3 Facebook est-il encore cool ?
- 4 La victoire du Corps sur l'Eglise
- 5 Les marchés ont la parole
- 6 Les limbes de l'espace Schengen
- 7 Vers un Etat sécuritaire...

Jean-Pol Hecq

La chronique de Jean-Pol Hecq

Derniers billets

"Dis-moi ce que tu manges..."

Vive les oscars

Saint Malachie, priez pour nous

+ de billets

Images

Et maintenant, les Hindous !

Audios

SOIR PREMIERE
 CHRONIQUE
 06/02/2013

Alors, il y avait déjà les catholiques, les protestants, les anglicans, les orthodoxes, les musulmans, les laïques et tout récemment les bouddhistes; et v'la t'y pas que les hindous veulent eux aussi être reconnus officiellement par l'Etat belge comme vraie religion à part entière.

En tout cas, ils vont déposer leur dossier dans quelques jours auprès du Ministère de la justice qui est aussi, incidemment, celui des cultes.

Les hindous, je vous demande un peu ! Mais, Seigneur Dieu tout puissant, où va-t-on ?

Ceci dit, jusqu'à preuve du contraire, je ne vois pas très bien au nom de quoi on refuserait à ces braves gens ce qu'on a si généreusement donné à tous les autres. C'est une question d'équité, d'ouverture, de justice morale: ce qu'on donne à Pierre, il faut le donner à Paul ou plutôt en l'occurrence à Rajnesh ou à Dileep.

Et être reconnu, ça veut dire qu'on reçoit de l'argent, on est invité à toutes sortes de cérémonies et de cocktails et, surtout, on peut avoir ses propres cours dans l'enseignement officiel. Bref, on peut jouer dans la cour des grands.

Evidemment, tout le monde pose la même question: des hindous, il y en a combien en Belgique ? Première réponse: sûrement plus que des anglicans. Deuxième réponse: un certain nombre. Et à quoi reconnaît-on un hindou dans la rue ? A son turban ? Raté : ceux avec des gros turbans de différentes couleurs, ce sont des sikhs; ça se rapproche mais c'est pas tout à fait la même chose. D'ailleurs qui nous dit que les sikhs ne pourraient pas, eux aussi, un jour ou l'autre, demander à être reconnus officiellement en Belgique ?... Car ils sont nombreux à être dans ce cas: les syriaques orthodoxes, les mormons, les coptes, les Adventistes du 7e jour, les Témoins de Jéhovah, les Bahaïs... Pour la Scientologie, ça risque d'être plus difficile mais ceci est une autre histoire.

Pour en revenir aux hindous, dans les années 70/80 on en voyait parfois dans les rues. Ils étaient habillés en orange, avaient les cheveux rasés mais avec une sorte de longue queue de cheval dans le dos et ils se promenaient en chantant "Hare Krishna, hare Khrisna," en tapant sur un tambourin... Vous vous souvenez de ça ?

Mais à part ça, c'est vrai que, les hindous, ça ne court pas les rues chez nous. La plupart sont d'ailleurs très discrets ; ils travaillent souvent à Anvers où ils vendent et achètent des petites pierres brillantes. Et aujourd'hui, beaucoup ne sont pas nés du côté de Bhubasneswar ou d'Ahmedabad mais s'appellent Van Kraenenbroeck ou Duval.

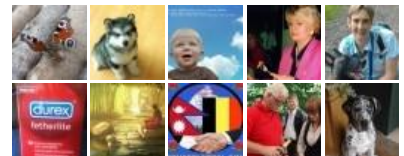
Ceci dit, tout le monde en connaît au moins un, d'hindou. C'est un très chouette gars, souriant, toujours bien habillé; du genre qui inspire confiance. Il n'habite ni Molenbeek ni Uccle mais possède plusieurs propriétés du côté de Liège... Il s'appelle Lakshmi et il est d'une caste dont le but dans la vie c'est de s'enrichir. Par n'importe quel moyen et quelques soient les conséquences.

Mais, jusqu'à preuve du contraire, pas sûr qu'il fasse vraiment une bonne publicité pour l'hindouisme en Belgique. Surtout en ce moment.

J'aime

64 172 personnes aiment RTBF Info.

Module social Facebook

Toutes les pages Facebook RTBF

Jean-Pol Hecq

ENVOYER

IMPRIMER

0

Twitter 0

Recommander 0

Derniers commentaires

de ashley.vishwanath

Le mot "Hindou" n'est pas si correct que ça. Le terme "Hindou" désignerait plutôt les personnes qui prient les "dévas" et accomplissent des rituels pour eux, des agents de Dieu comme le déva du Soleil, de la Lune, de l'Eau, du Feu... Les dévots de Krsna sont des Vaishnav (ceux-ci sont soumis à Vishnu et accomplissent des services dévotionnels comme chanter le nom de Krsna, aider au temple, distribuer des livres philosophiques....).

04-03-2013 07:04 | [Répondre](#)

de ashley.vishwanath

Une caste dont le but est de s'enrichir, ce ne serait pas la caste de 80% de l'humanité non ? Blague à part, non il n'y a pas de "castes" qui prône la poursuite à la richesse matérielle bien au contraire, mais oui il existe une "caste" de vendeurs, de commerçants. Le monde a grand besoin de la tolérance prônée par l'Hindouisme qui est bien plus qu'une religion mais un mode de vie axé sur le bon comportement, le respect de la nature, de tout ce qui vit, des parents, de la loi et surtout de soi-même.

08-02-2013 09:18 | [Répondre](#)

de Jean-Pol Hecq

En effet, techniquement, on ne peut pas dire que les Marwaris sont une vraie caste à part entière mais ils forment tout de même une communauté qui, bien que répandue dans toute l'Inde, présente des caractéristiques qui les rapprochent d'une caste. Ceci étant dit, vous avez bien sûr compris que cette "chronique" hebdomadaire est un regard décalé, (gentiment) impertinent et un (tout) petit peu de mauvaise foi. Par contre, sur l'hindouisme et de manière plus sérieuse, ne manquez pas l'émission "Et dieu dans tout ça?" de ce dimanche 3 mars 2013 à partir de 11h00 sur La Première. Bonne écoute !

27-02-2013 11:28 | [Répondre](#)

de Spécieux

Monsieur Hecq, que vous vous interrogiez sur la reconnaissance de religions, c'est parfait pour moi. En ce qui me concerne, l'Etat devrait cesser de soutenir les religions. Mais que vous assimiliez les "Hare Krishna" aux hindous et que vous présentiez Lakshmi Mittal en exemple de l'hindou, c'est pour le moins léger

07-02-2013 13:06 | [Répondre](#)

de Jean-Pol Hecq

Les "Hare Krishna" - en l'occurrence les adeptes du Mouvement pour la conscience de Krishna (ISKCON Radadesh) - sont bien des hindous. Je confirme.

27-02-2013 11:30 | [Répondre](#)[Voir tous les commentaires](#)

Faire un commentaire

Merci de respecter la [charte des commentaires](#), sans quoi, nous nous réservons le droit de supprimer votre réaction.
Les commentaires sont fermés après quatre jours.

Commentez :

1000 caractères restants

Postez

- PROMO** [Klimmer filmt duizelingwekkende val \(video\)](#)
- 11:56** [Circa 15.000 banen verdwenen bij kmo's in 2012](#)
- 11:37** "Film rond '24' zit er niet aan te komen"

Zoeken

Zoeken

Onderweg? [Vandaag.be gaat mobiel!](#)

- Home
- Binnenland
- Buitenland
- Economie
- Sport
- Entertainment
- Lifestyle
- Wetenschap
- Bizar
- In beeld

Hindoeïsme gaat aanvraag tot erkenning indienen

[vind ik leuk](#) [artikel delen](#)

1 reactie

11 februari, 07:18

Het Hindoe Forum van België, dat twaalf hindoeverenigingen telt, wil in maart bij het ministerie van Justitie een aanvraag indienen tot erkenning van het hindoeïsme als geloof.

Er zijn in België naar schatting 15.000 tot 20.000 hindoes. Een erkenning van het hindoeïsme zou het mogelijk maken om eigen onderwijs in te richten en om het hindoeïsme als keuzevak bij levensbeschouwelijke lessen aan te bieden. Daarnaast zouden geestelijken ook een loon en pensioen kunnen ontvangen van de overheid.

Dossier afronden

"In 2007 startten we met de administratieve voorbereiding en de eerste nodige contacten", zegt Martin Gurvitch, secretaris van het Hindoe Forum van België. "We zijn nu een dossier voor een aanvraag tot erkenning van zo'n 70 pagina's aan het afronden."

Gurvitch verwacht dat het nog even zal duren vooraleer de officiële erkenning er ook werkelijk is. "Boeddhisten vroegen twee jaar geleden een erkenning aan en dat is nog niet gerealiseerd." Bij het ministerie van Justitie deelt de woordvoerder van minister Turtelboom wel mee dat het proces voor een erkenning van het boeddhisme in de laatste fase zit.

Lees vandaag meer in onze k rant.

Belga
Archief foto

Tags: [erkenning](#) [Hindoe Forum van België](#) [hindoeïsme](#) [justitie](#)

PROMO

[vind ik leuk](#) [artikel delen](#) [artikel printen](#)

1 persoon heeft dit artikel gedeeld

Dany Vanmechelen het wordt stil laan tijd dat wij zelf kunnen zeggen naar welke god dienst of goed doel ons belastingen geld gestort wordt .

11 februari om 10:50 • [misbruik melden](#) • [vind ik leuk](#)

24u na het verschijnen van een artikel worden de reacties gesloten. Het is daarom niet meer mogelijk om een reactie te plaatsen bij dit artikel.

Ook gsm-netwerk verzadigd door winterweer

[reactie](#) [vind ik leuk](#) [artikel delen op facebook](#)

Discussie over financiering VRT weer aangewakkerd

11 maart / 18u59 Een parlementaire vraag van Bart Tommelein (Open Vld) heeft de discussie rond de financiering van de VRT en eventuele overheidsinmenging weer op de agenda gezet. Onder meer Open Vld en Groen vinden dat de Vlaamse ministers te veel...

sneeuw Tirreno Adriatico

Arco voetbal roos van acker Belfius
Sergio Herman winterweer
Verkrachting Parijs Nice Tom Boonen
Justin Bieber Kim De Gelder
fabeltjesland Ford Genk sociaal plan

Fracties Financiën kijken contracten ACW-Belfius in

"Moeilijke ochtendspits door sneeuw"

Leed van slachtoffers "niet wat ik wenste te bereiken"

11 maart / 16u21 Op vraag van advocaat Michael Verstraeten heeft Kim De Gelder maandag verklaard dat het niet zijn doel was om het leed aan te richten waarover de families vanslachtoffers kwamen getuigen. Even daarvoor hadden de ouders van een peuter...

Meer dan 1 miljoen vragen aan Vlaamse overheid via 1700

12 maart 2013

-5°C -2°C

Poll:

Heeft u een tatoeage?

- Ja
- Neen

[Doorsturen](#)

Lees ook:

- [Derde van tatoeagesalons kreeg vorig jaar hygiënewaarschuwing](#)

schrijf je in voor de nieuwsbrief

[Inschrijven](#)

Meest gelezen:

- [Ouders slachtoffers laten namen buschauffeurs van gedenksteen halen](#)
- ["Hij zei zelfs 'papa' en dan steek je hem neer en geef je een trap"](#)
- [Juncker waarschuwt voor nieuwe oorlog in Europa](#)
- [Amerikaans ballenmeisje gaat de mist in \(video\)](#)
- [Brits tienermeisje 90 keer verkracht in één weekend](#)
- ["Sergio Herman kiest met einde restaurant eindelijk voor gezin"](#)
- [ABBA-stem Agnetha zingt weer \(video\)](#)
- [Advocate: "Onder rokken gluren is geen aanranding van de"](#)

Geloof

Hindoës vragen erkenning

Nog geen officiële godsdienst in ons land

Het Hindoe Forum van België heeft bij de minister van Justitie Annemie Turtelboom (Open Vld) een aanvraag ingediend om erkend te worden als godsdienst. België telt 20.000 hindoes, zoals Rita Bouwman (63) en Frederik Schrijnewerkers (58).

Rita Bouwman en Frederik Schrijnewerkers uit Antwerpen groeiden allebei op in een katholiek nest. Maar in de jaren tachtig kruiste hare krisjna na hun pad. "Het hindoeïsme is de oudste godsdienst ter wereld. Het krisjna-bewustzijn is een monotheïstische stroming binnen het hindoeïsme. Een vriendelijk geloof, met respect voor de natuur en de dieren, want het zijn allemaal zielen. Wie

Rita en Frederik Schrijnewerkers voor hun huishaltaar. "Eigenlijk mogen wij niet met onze rug naar het altaar staan." FOTO WIM HENDRIX

Zes erkende godsdiensten

•• België erkent officieel slechts zes geloofsovertuigingen: rooms-katholiek, protestants, anglicaans, joods, islamitisch en orthodox. De boeddhisten vroegen twee jaar geleden de erkenning aan. Hun aanvraag zou in een eindfase zitten. Eenmaal erkend, krijgen de religieuze financiële overheidssteun om hun gebouwen te onderhouden, mogen ze gevangenen bijstaan en kunnen er lessen op school worden gegeven. De hindoes zoeken vooral morele erkenning, zeggen ze.

KMA

onnodig doodt, krijgt altijd een geweldige reactie terug. Dus geen vrees op ons bord", vertelt Bouwman.

Centraal in de huiskamer staat het huishaltaar, dat er uitziet als een poppenkast, met de figuren van krisjna en zijn broer in een decor. Er hangen gordijntjes om het altaar af te sluiten en onderaan is een schuif om de figuren te slapen te leggen. "Voor de buitenstaander is dat raar, maar het is onze manier om God te dienen. Katholieken plaatsen Maria onder een glazen stolp, wij houden van dat zorgende. Kijk: pater Pio en Onze-Lieve-Vrouw staan ook op mijn kast. Alle godsdiensten draaien om liefde."

In de evolutietheorie geloven hindoes niet. Dus geen big bang, Darwin of apen. "Maar je moet opletten hoe je dat formuleert, anders denken de mensen dat wij dom zijn. Er zit een theorie achter. Wij zijn ontstaan vanuit intelligentie, niet vanuit chaos."

Jarenlang had de Antwerpse krisjna-beweging haar tempel in de Amerikalei, maar sinds kort huizen ze in de Kerkstraat. Ze houden nu een collecte om een nieuwe tempelruimte aan te kopen op Linkeroever.

KRISTIN MATTHYSSEN

[venster sluiten](#)

Trouw.nl

Denk aan het milieu. Denk na voor je print!

Belgische hindoes willen erkenning

Door: Robin de Wever

30-1-13 - 11:16 Een hindoevrouw tijdens een ritueel in het Indiase Amritsar © EPA.

Nog een paar jaar en dan is ook het hindoeïsme in België een erkende religie. Dat hopen althans de twaalf Belgische hindoe-organisaties die op het punt staan een aanvraag in te dienen voor staatserkenning. De status gaat gepaard met interessante voordelen en subsidies.

Als de oosterse filosofie wordt [erkend](#), krijgen hindoe-geestelijken hun pensioen betaald door de staat en mogen hindoes ook deelnemen aan het bijzonder onderwijs. Dat kan bijvoorbeeld leiden tot de oprichting van hindoeïstische basisscholen.

Boeddhisten dienden in 2006 al een verzoek in; zij wachten nog steeds op goedkeuring. De twaalf hindoe-organisaties, verenigd in een koepel, hebben de afgelopen jaren gewerkt aan het uitgebreide dossier dat nodig is voor een aanvraag. Rooms-katholieken, protestanten, anglicanen en moslims zijn al erkend. In Nederland bestaat het fenomeen van erkende religies niet.

Kleine, maar markante groep

Belgische hindoes vormen een bescheiden groep: met een geschatte populatie van ongeveer 20 duizend behoren ze tot de kleinere religieuze minderheden. Toch mogen enkele gemeenschappen op bovengemiddelde interesse rekenen. Het Benelux-hoofdkwartier van de Hare Krishna-beweging in het Ardennenstadje Durbuy trekt al jaren tienduizenden bezoekers.

Het complex is in de loop der jaren sterk uitgebreid en omvat nu onder meer een bakkerij, een vegetarisch restaurant en een gastenverblijf. De Hare Krishna-beweging behoort tot de

meer 'westerse' takken van het hindoeïsme: ze werd in de jaren '60 van de vorige eeuw opgericht en was vooral populair onder hippies.

De Persgroep Digital. Alle rechten voorbehouden.

You are here: Home > Collections > Hinduism

RELATED ARTICLES

Hindu s step u p stir against shoes June 13, 2005

Hindu gr ou ps protest screening of 'Sita Sings the Blues' August 18, 2011

IN-DEPTH COVERAGE

- Hinduism
Belgium
European Parliament
European Countries

Hindus in Europe come together for common causes

0 0
Tweet Recommend

In dr a n i Ba gch i , TNN Dec 3, 2007 , 02:38a m IST

NEW DELHI: Hindus in Europe are in search of a recognized social and political identity and soon they will come knocking at the door of the Indian government for diplomatic assistance as they look for official recognition from different European countries.

Earlier this year, Hindus across Europe banded together for the first time to oppose a German proposal to ban the use of the swastika, saying that though Hitler may have misused it, it has been a Hindu symbol for 5,000 years. For the first time, Hindu groups from Italy, Belgium and UK found a common cause.

They took this new-found concord forward in June, when different Hindu organizations from European countries set up a pan-European body at the European parliament in Brussels to become a first point of contact for EU institutions in enabling European Hindus to participate in public policy and EU legislation alike — to give them a political voice, so to say.

The next step, says Mahaprabhu Das, secretary-general of the Hindu Forum of Belgium, is to ask for recognition for Hinduism as a religion from different state governments.

Talking to TOI here, Das, who is here to canvass support for the movement from Indian political leaders as well as the government, said: "There are over 7,000 practising Hindus in Belgium, but we're not recognized as a religion. This means Hindu prisoners cannot get vegetarian meals in prison, no access to counselling and spiritual support, cannot use TV or radio to present their faith, religious views etc."

In Belgium, recognized religions get about 600 euros a year in salaries and housing for priests, religious buildings get maintenance grants and Scriptural teachers get salaries from the government. We are denied all of these, and this is really what we want," he said.

Buddhists, who have got some high-profile support from the Dalai Lama, have already started the process of getting recognition.

Das expects Indian political and religious leaders to give the Hindu movement similar support, leveraging India's growing ties with major European countries to help Hindus in Europe. "Support by India will be taken very seriously in Europe," he said.

Certainly, Hindus in Belgium are an economically important group, controlling the diamond markets in Antwerp. Das said the French part of Belgium was more tolerant of Buddhism, while the Flemish part gave Hinduism more space. In France, he said, Hindus have just built an enormous temple but French laws refuse to let them practise there.

The United Kingdom is probably the best in this respect, Das said. The Hindu Forum in Brussels was actually launched by British MEP Robert Evans and supported by the British home office minister of state for security, Tony McNulty, who has one of the largest Hindu population in his constituency in the UK.

indrani.bagchi@timesgroup.com

FEATURED ARTICLES

5 Steps to a flat tummy in 7 days

Day flat belly diet plan

10 Tips for guaranteed weight loss

More:

10 Tips for guaranteed weight loss

Power diet for quick weight loss

Copyright (<https://www.americanbazaaronline.com/home/copyright/>)

THE AMERICAN BAZAAR

(<https://www.americanbazaaronline.com>)

EXPLORETRIP

FLIGHTS

(<https://www.exploretrip.com/>)

HOME

BUSINESS

POLITICS

(<https://www.americanbazaaronline.com>)

Four Ways Finance Creates Value with Visual Analytics

GET THE WHITEPAPER

Trump and Modi are most popular world leaders on Facebook: study

(<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/trump-and-modi-are-most-popular-world-leaders-on-facebook-study-433869/>)

Amazon interested in buying 60 percent stake in Flipkart: report

(<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/amazon-interested-in-buying-60-percent-stake-in-flipkart-report-433866/>)

Indian American owned firm fined for underpaying H-1B workers

(<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/01/indian-american-owned-firm-fined-for-underpaying-h-1b-workers-71>)

News (<https://www.americanbazaaronline.com/>) » Top Stories (<https://www.americanbazaaronline.com/category/top-stories/>)

RELATED POSTS

Trump imitates Modi over Harley-Davidson row (<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/trump-imitates-modi-harley-davidson-row/>)

Jaitley's budget a mix of expected measures for poor and a high level of trade protectionism (<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/jaitley-budget-a-mix-of-expected-measures-for-poor-and-a-high-level-of-trade-protectionism-432403/>)

Trump 'known to' mimic Narendra Modi's accent (<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/trump-known-to-mimic-narendra-modis-accent-432091/>)

PM Modi arrives in Brussels to attend India-EU summit, visits blast-hit metro station

March 30, 2016

Modi will attend the Nuclear Security Summit in the US on March 31st.

By Dileep Thekkethil

PM Modi speaking at luncheon meeting in Belgium.

Prime Minister Narendra Modi has landed in Brussels to attend the long postponed India-EU summit which will be held Wednesday.

The visit of Modi comes just days after the Belgian capital came under the attack of terrorists killing 35 people including an Indian software engineer Raghavendran Ganesan and injuring over 200.

International Strategy

Ad Ready to cr level and get th Vlerick Business Sc

Learn More

The Prime Minister's Office tweeted: "Early morning arrival for PM @narendramodi in Brussels. A series of meetings & interactions lined up for the day."

POPULAR RECENT EDITOR'S PICK

1. Indian Americans Kiran and Pallavi pledge \$200 million to Florida's NSU (<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/indian-americans-kiran-and-pallavi-patel-200-million-to-floridas-nsu-42919>)
2. Pramila Jayapal challenges Repub Young after he said she 'doesn't kn thing' and is talking 'nonsense' (<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/pramila-jayapal-challenges-rep-dc-says-doesnt-know-damn-thing-tal-nonsense/>)
3. Indian American urologist shot de Detroit (<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/indian-american-urologist-shot-dead-det>)
4. Shobha Tharoor Srinivasan: The G Wordsmith (<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/shobha-tharoor-srinivasan-gifted-words>)
5. Indian researcher at Johns Hopkins world's first 5D ultrasound system cancer detection and treatment (<https://www.americanbazaaronline.com/2018/05/02/indian-researcher-at-johns-hopkins-develops-worlds-first-5d-ultrasound-system-cancer-detection-and-treatment-4>)

VIDEO. □

Modi will be attending the India-EU summit in the first leg of his tri-nation visit after which on 31st he will leave for the US to attend the Nuclear Security Summit, which will be also attended by his Pakistani counterpart Navaz Sharif.

During his one-day visit to Belgium, Modi will hold bilateral talks with his Belgian Counterpart Prime Minister Charles Michels and later attend the 13th India-EU summit.

“A red carpet at dawn. PM @narendramodi receives a warm welcome as he arrives in Brussels,” Ministry of External Affairs spokesperson Vikas Swarup tweeted.

International Strategy

Ad Ready to cr level and get th Vlerick Business Sc

Learn More

The External affairs ministry had earlier confirmed that the terror attack that struck Brussels Airport and Metro station will be one of the key discussion points during both the meetings.

Modi before leaving to Belgium said “No words are enough to salute the resilience and spirit of the people of Belgium. We stand shoulder to shoulder with them in the wake of the horrific attacks in Brussels and share the grief of those who lost their loved ones.”

Soon after landing in Belgium, Modi paid tribute to the people who lost the life at the Brussels metro station where an Indian software engineer was among 13 killed in a terror attack.

Learn what networking, machine lea

Ad Aerohive

Download

After his scheduled meetings with Hindu forum of Europe and Hindu Forum of Belgium, Modi will address the Indian community in Belgium later on Wednesday.

After address the

PM Modi arrives in Belgium

community, Modi will leave for Washington for the two-day Nuclear Security Summit hosted by US President Barak Obama.

(https://www.americanbazaaronline.com/2018/04/20/kamala-harris-discusses-washington-and-senate-affairs-in-the-late-show-7652545/)

Kamala Harris discusses Washington and in ‘The Late Show’ (https://www.americanbazaaronline.com/harris-discusses-washington-and-senate-a-late-show-7652545/)

She also added that the United States Senate has representatives out of 100, which itself is a histor

Hillary Clinton slips from stairs in India, tv (https://www.americanbazaaronline.com/clinton-slips-from-stairs-in-india-twice-43

Ahead of the Indian Prime Minister's third official visit to the US, the authorities have said: "We are looking at this opportunity as a chance to highlight steps that India has taken in its own nuclear security to go beyond, perhaps, some of the activities that it has done before."

Volg en beh
via e-mail, t
social medi

Ad Freshdesk

Meer informat

There are speculations that PM Modi will conduct a discussion with Pakistan Prime Minister Nawaz Sharif who is also attending the nuclear summit in the US.

Modi had earlier condemned the terrorist attack that killed over 60 people in Lahore on the eve of Easter and extended condolences to Sharif. In the meanwhile, a team of Pakistan Intelligence agents has reached Pathankot to collect evidence on the terror attack that happened inside the base.

As of now, the external affairs ministry has remained tight-lipped about any possibility of the two leaders meeting in the US.

On his way back to India, Modi will touch down at Riyadh on a two-day visit to Saudi Arabia, which is one of the biggest strategic partners of India in the middle east.

Modi will return to India after the foreign tour concludes on April 2.

Social Media Update

PMO India
@PMOIndia

Early morning arrival for PM @narendramodi in Brussels. A series of meetings & interactions lined up for the day.

6:06 AM - Mar 30, 2016

6,237 2,017 people are talking about this

"Delink Terrorism From A Religion" : Say Brussels

By **NMTV** - March 31, 2016

Addressing the Indian community, PM Modi "terror he had met leaders of EU through the day. "We ta point of all discussions." At this time, the world sa agencies – they all say if there is a ray of hope in on to list his government's achievements in 2015. benefits as resident Indians investing here, PM Mc lasted over an hour. Earlier, PM Modi had remotely ARIES in Nainital, made with Indian-Belgian coope

Belgian CEOs, he showcased India as a promising destination for business. "Told Belgian CEC are even more solid and sustaining than diamonds," Mr Modi tweeted hours later. PM Modi la where a suicide bomber blew himself up on a train last Tuesday. Infosys employee Raghaven Prime Minister had said on Mr Ganesan: "A young life, full of hope and promise cut short by killed and over 300 were injured after two bombs exploded at the Brussels airport and one v Belgian city on March 22. The prime minister also held meetings with leaders of the Hindu for visited Brussels for the 13th India-European Union (EU) summit that will deliberate on ways Summit had taken place in 2012. He said the summit "will advance multifaceted engagemen the 27-member bloc as a vital trading partner.

NMTV

<http://www.nmtv.tv>

NMTV was launched in the year 1999, and is Maharashtra only accredited 24-hour, 7-day-a-v bulletins and programs in English, Hindi and Marathi. NMTV represents the state-of-the-art ir commitment of responsible and community-oriented journalism on an around-the-clock basi:

Friday, May 11, 2018

f (https://www.facebook.com/rajyasabhatv)

t (https://www.twitter.com/rajyasabhatv)

(https://www.youtube.com/user/rajyasabhatv)

(http://rstv.nic.in)

HOME (/) LIVE TV (http://rstv.nic.in/live-tv) NEWS (http://rstv.nic.in/category/news) ▾

PARLIAMENT SESSION (http://rstv.nic.in/category/parliament-session)

VPI SPEECHES (https://www.youtube.com/playlist?list=PLVOgwa_DIGzpgIDTDt931naSE1ONoTTh9) OPINION (http://rstv.nic.in/category/opinion)

ABOUT US (http://rstv.nic.in/about-us) NOTICES (http://rstv.nic.in/notices)

I International (Http://Rstv.nic.in/Category/News/International)
N National (Http://Rstv.nic.in/Category/News/National) N News
(Http://Rstv.nic.in/Category/News)

(http://rstv.nic.in/pm-modi-lands-brussels-india-eu-summit.html)

Modi meets business leaders in Brussels, seeks investment (http://rstv.nic.in/pm-modi-lands-brussels-india-eu-summit.html)

Date
6:34 PM, 30 Mar 2016
(Http://Rstv.nic.in/Author/Aparna)RSTV Bureau (Http://Rstv.nic.in/Byline/Rstv-Bureau)

Share on Facebook Tweet on Twitter in

Prime Minister Narendra Modi invited Business leaders in Belgium to invest in India and offered them to provide not just market but a young talent pool.

Speaking at luncheon meeting at Egmont Palace in Brussels, PM said India- Belgium relationship is full of potential and India offers huge opportunities in terms of market and human resource.

"I invite everyone to explore opportunities in India, the fastest growing economy in the world, India offers huge opportunity – not just a market but as a huge talent pool" said PM Modi.

"We are developing our port sector in a big way. In addition inland waterways offer opportunities for Belgian businesses," he added.

While addressing Belgian CEO's gathering at the meeting Prime Minister Modi said that India has ties of blood with Belgium.

(http://rstv.nic.in/wp-content/uploads/2016/03/PM-Modi-inBrussels.jpg)

PM Modi with Belgian CEO's at Egmont Palace in Brussels. Courtesy: Twitter/MEAIndia

Tweets by @rajyasabhatv

Rajya Sabha TV @rajyasabhatv
Promo-Special Episode of Guftago on Deccan Cinema | Sunday 10:30 pm: youtu.be/3aW1pcsNsLU?ia via @YouTube
YouTube @YouTube

Rajya Sabha TV @rajyasabhatv
Promo - 4 Years of Modi Government | Startup India: youtu.be/M7x76CwUM-4? @YouTube
YouTube @YouTube

Embed View on Tv

Recent Posts

We have ties of blood with Belgium. 100 years ago 130,000 soldiers from India fought in Belgium and 9000 made the Supreme sacrifice," said Prime Minister.

Speaking about his interaction with his counterpart Charles Michel he said India and Belgium can do a lot together in Science and Technology sectors.

Condoling people who lost their life in Brussels blast, he said "the scourge of terrorism increasing, it is important for all nations to fight this menace. India has been battling it for 40 years."

Earlier in the day, Prime Minister Narendra Modi paid tribute to the victims of the Brussels terror attacks in which over 30 people, including an Indian, lost their lives.

PM Narendra Modi, who arrived here on a day-long visit to attend the India-EU Summit, laid a wreath at the Maalbeek Metro station in the Belgian capital where a suicide attacker blew himself up killing scores of passengers, including Raghavendran Ganeshan, who was an Infosys employee from Bengaluru.

"At a time of grief, India stands in solidarity. Before official engagements, PM lays wreath at Maalbeek metro station," External Affairs Ministry Spokesperson Vikas Swarup tweeted.

At the Maalbeek Metro Station, the Prime Minister remembered Ganeshan and other victims of tragic attack, Swarup said.

The 13th India-EU Summit is being held after a gap of four years. The last Summit was held in New Delhi in 2012 and negotiations remained deadlocked over several key issues.

Besides firming up India-EU counter-terror partnership, the Summit here is expected to evince interest in other projects like cleaning of Ganga on the lines of River Rhine and Danube.

After his scheduled meetings with Hindu forum of Europe and Hindu Forum of Belgium, PM Narendra Modi is also scheduled to address the Indian community in Belgium later on Wednesday.

Later PM Modi will leave for Washington for the 4th Nuclear Security Summit (NSS) on March 31 and April 1.

India will submit a national progress report on nuclear security at the summit, which is also expected to deliberate on ways to tackle nuclear terrorism, from Washington, the Prime Minister will travel to the Saudi Arabian capital Riyadh on April 2 for a two-day visit.

The two sides are likely to discuss business and trade as Saudi Arabia is India's 4th largest trading partner. Saudi Arabia plans to invest USD one trillion in infrastructure development over the next five years and Prime Minister Modi is likely to pitch for participation of Indian companies in the projects.

The 'Strategic Partnership' established through Riyadh declaration in 2010 envisions a deeper engagement in political, economic, security and defence areas.

In Riyadh, PM Narendra Modi will meet top CEOs of Saudi companies, interact with the Indian community there and visit Tata Consultancy centre which has trained over 1,000 Saudi women. The PM will also meet Indian workers of a project being implemented by L&T.

(With inputs from PTI)

(<http://rstv.nic.in/wp-content/uploads/2016/03/PM-pays-tributes-to-people-lost-their-lives-in-Brussels-attack1.jpg>)
PM Modi lays wreath at Maalbek Metro Station in Brussels
Courtesy : Twitter/MEAIndia

Indo-Nepal ties are blessed by divinity & people: PM Modi (<http://rstv.nic.in/indo-nepal-ties-blessed-divinity-people-pm-modi.html>)

All courts to have anti-sexual harassment panels: Apex Court (<http://rstv.nic.in/all-courts-to-have-anti-sexual-harassment-panels-court.html>)

Keenly awaited Trump-Kim Jong meet on June 12 in Singapore (<http://rstv.nic.in/keenly-awaited-trump-kim-jong-meet-june-12-singapore.html>)

Collegium meets to decide on Justice KM Joseph's elevation (<http://rstv.nic.in/collegium-likely-decide-justice-km-josephs-elevation.html>)

Modi on two-day Nepal visit; Launches historic bus service (<http://rstv.nic.in/modi-on-two-day-nepal-visit-launches-historic-bus-service.html>)

Everyone wants a world free of hunger, corruption, terror: VP (<http://rstv.nic.in/everyone-wants-world-free-hunger-corruption-terror-vice-president.html>)

President Kovind visits Siachen; Expresses gratitude to soldiers (<http://rstv.nic.in/president-kovind-visits-siachen-expresses-gratitude-soldiers.html>)

Twitter

Tweets van @Rajya Sabha TV (<https://twitter.com/Rajya Sabha>)

Tags
India-EU Summit in Brussels (<http://rstv.nic.in/tag/india-eu-summit-in-brussels>), PM Modi in Brussels (<http://rstv.nic.in/tag/pm-modi-in-brussels>)

[Previous Article \(http://rstv.nic.in/cong-bjp-fight-intensifies-campaign-hots-assam.html\)](http://rstv.nic.in/cong-bjp-fight-intensifies-campaign-hots-assam.html)

[Next Article \(http://rstv.nic.in/7-crpf-men-killed-landmine-attack-naxals.html\)](http://rstv.nic.in/7-crpf-men-killed-landmine-attack-naxals.html)

Social

Pages

Search site

F I S I U K
FRIENDS OF INDIA SOCIETY INTERNATIONAL

From Brussels, PM Modi Launches India's Biggest Telescope In Nainital, India

Posted by F.I.S.I. U.K. on 30 March 2016, 3:06 pm

Prime Minister Narendra Modi, in Brussels for an India-EU summit, paid tribute at the metro station in the Belgian capital where an Indian software engineer was among 13 killed in a terror attack last week. PM Modi's visit comes a week after multiple explosions killed 32 people in Brussels.

Here are latest developments:

Prime Minister Modi remotely launched India's biggest optical telescope ARIES in Nainital, made with Indian-Belgian cooperation, from Brussels. Earlier, in his meeting with Belgian CEOs, he showcased India as a promising destination for business.

PM Modi laid a wreath at the Maelbeek Metro Station, where a suicide bomber blew himself up on a train last Tuesday. Infosys employee Raghavendran Ganesan, was killed in that explosion.

In a statement before leaving for Belgium, PM Modi had said, "No words are enough to salute the resilience and spirit of the people of Belgium. We stand shoulder to shoulder with them in the wake of the horrific attacks in Brussels and share the grief of those who lost their loved ones."

Earlier, the PM had said on Mr Ganesan: "A young life, full of hope and promise cut short by mindless violence."

At least 32 people were killed and over 300 were injured after two bombs exploded at the Brussels airport and one went off at the Maelbeek metro station in the Belgian city on March 22.

The prime minister will also address the Indian community later tonight, after meetings with leaders of the Hindu forum Europe and Hindu Forum Belgium.

PM Modi is visiting Brussels for the 13th India-European Union (EU) summit that will deliberate on ways to finalise a free trade agreement. The last Summit had taken place in 2012.

In his statement, the prime minister had stressed on the importance of ties with Belgium, "India's 2nd largest trading partner" and the European Union. He said the summit "will advance multifaceted engagement across a whole range of sectors" and described the 28-member bloc as a vital trading partner.

After addressing the Indian community, PM Modi will head to Washington for a two-day Nuclear Security Summit hosted by US President Barack Obama.

Ahead of PM's visit to Washington, the US has said: "We are looking at this opportunity as a chance to highlight steps that India has taken in its own nuclear security to go beyond, perhaps, some of the activities that it has done before."

| Permalink

'No Religion Preaches Terror', PM Modi To Indian Community In Brussels

Brussels: Prime Minister Narendra Modi, in Brussels for an India-EU summit, addressed the Indian community before leaving for Washington for a Nuclear Security Summit. PM Modi earlier paid tribute at the metro station in the Belgian capital where an Indian software engineer was among 13 killed in a terror attack last week.

Here are latest developments:

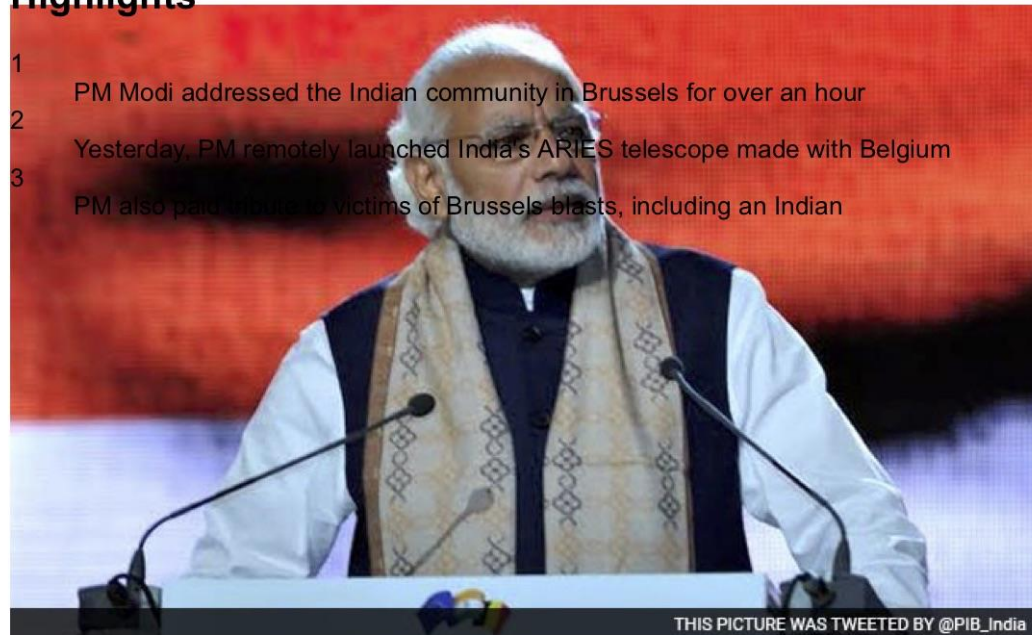
1. Addressing the Indian community, PM Modi said "terror must be de-linked from religion." He said he had met leaders of EU through the day. "We talked on many things but terrorism was the focal point of all discussions."
2. "At this time, the world says in once voice - World Bank, IMF, ratings agencies - they all say if there is a ray of hope in the world, it is India," PM Modi said as he went on to list his government's achievements in 2015.
3. NRIs investing in India will get the same benefits as resident Indians investing here, PM Modi told the Indian

Must De-link Religion From Terrorism, Says PM Modi In Brussels

[Cheat Sheet](#) | Edited by [Jatin Gandhi \(with inputs from agencies\)](#) | Updated: March 31, 2016 02:16 IST

Highlights

PM Narendra Modi addresses Indian community in Brussels.

Brussels: Underlining that terrorism needs to be de-linked from religion, Prime Minister Narendra Modi called upon the United Nations to address the problem in his address to the Indian community in Brussels, struck by multiple explosions last week. Here are latest developments:

1. Addressing the Indian community, [PM Modi said "terror must be de-linked from religion."](#) He said he had met leaders of EU through the day. "We talked on many things but terrorism was the focal point of all discussions."
2. "At this time, the world says in once voice - World Bank, IMF, ratings agencies - they all say if there is a ray of hope in the world, it is India," PM Modi said as he went on to list his government's achievements in 2015.
3. NRIs investing in India will get the same benefits as resident Indians investing here, PM Modi told the Indian community in his address that lasted over an hour.
4. Earlier, PM Modi had remotely launched India's biggest optical telescope ARIES in Nainital, made with Indian-Belgian cooperation, from Brussels.
5. In his meeting with Belgian CEOs, he showcased India as a promising destination for business. "Told Belgian CEOs -come explore opportunities in India...they are even more solid and sustaining than diamonds," Mr Modi tweeted hours later.
6. PM Modi laid a wreath at the Maelbeek Metro Station, where a suicide bomber blew himself up on a train last Tuesday. Infosys employee Raghavendran Ganesan, was killed in that explosion.
7. The Prime Minister had said on Mr Ganesan: "A young life, full of hope and promise cut short by mindless violence."
8. At least 32 people were killed and over 300 were injured after two bombs exploded at the Brussels airport and one went off at the Maelbeek metro station in the Belgian city on March 22.
9. The prime minister also held meetings with leaders of the Hindu forum Europe and Hindu Forum Belgium.
10. PM Modi visited Brussels for the 13th India-European Union (EU) summit that will deliberate on ways to finalise a free trade agreement. The last Summit had taken place in 2012. He said the summit "will advance multifaceted engagement across a whole range of sectors" and described the 27-member bloc as a vital trading partner.

L'hindouisme espère être reconnu par l'État belge

■ Une proposition de loi vient d'être déposée pour que le Forum hindou de Belgique puisse être financé.

Dans le monde, ils sont plus d'un milliard et forment la troisième plus grande religion de la planète. En Belgique, les hindous seraient plus de vingt mille. C'est fort de ce nombre qu'ils espèrent que leur religion soit bientôt reconnue officiellement en tant que culte, et donc financée par l'État. Déposée en 2013, cette demande n'avait pour l'instant jamais connu de réelle suite politique.

Une première étape

À son égard, Els Van Hoof et Franky Demon, deux parlementaires CD&V, ont finalement déposé le 11 septembre à la Chambre une proposition de loi *"relative au subventionnement du Forum Hindou de Belgique"*. Si ce texte est voté, il s'agirait d'une première étape pour que l'hindouisme puisse être reconnu comme un culte. Subventionné à hauteur de 74 000 euros, le Forum pourrait en effet davantage structurer le culte hindou en Belgique, pour prétendre ensuite à une pleine reconnaissance.

La Laïcité organisée en 1981, et le bouddhisme en 2008 (qui attend toujours cette reconnaissance) ont suivi le même cheminement.

Cinq critères

Actuellement, l'État belge reconnaît et finance six cultes (catholique, protestant-évangélique, israélite, anglican, islamique et orthodoxe), ainsi que la laïcité, qualifiée d'organisation offrant *"une assistance morale selon une conception philosophique non confessionnelle"*.

Pour être reconnue, une religion doit répondre à cinq critères qui imposent de rassembler un nombre minimal de plusieurs dizaines de milliers d'adhérents; de prouver une présence du culte sur le territoire depuis plusieurs dizaines d'années; d'avoir un organe représentatif structuré; de présenter un intérêt social; et enfin de respecter l'ordre social et la sécurité. Les hindous, dont les premiers sont arrivés en Belgique à la fin des années

Pour être reconnue par l'État, une religion doit répondre à cinq critères.

1960, et dont le nombre serait en augmentation constante (par les canaux de l'immigration, mais aussi grâce aux conversions – 10 000 Belges s'y seraient convertis), affirment répondre aux cinq critères. Et cela, notamment dans l'intérêt social qu'ils estiment apporter au pays par leur contribution éthique, culturelle et spirituelle.

Bosco d'Otreppe

Hindoe Forum van België

Leden

Statuten van de leden

Folder

Leden van de Hindoe Forum van België

	Organisation	Address	Postcode	City	Website	Contact person	email	phone nr	member since
1	Brussels Puja Committee asbl	Ave d'Auderghem 199	1040	Brussels	www.puja-brussels.org	Mr. Paul Manik	paul.manik@gmail.com	02-6460225 0494 721 934	30-9-06
2	Centre de Bhakti Yoga asbl	Ave d'Auderghem 197	1040	Brussels	www.centredbhaktiyoga.com	Mrs. Shuhsma Shree Thapa Mrs. Joan Murphy	shusrit@yahoo.com jaya.bhadra.acbsp@pamho.net	0474 965 588	30-9-06
3	Hindu Temple Society asbl	Vrijheidstraat 38	8400	Oostende	www.facebook.com/groups/227061034079691/ www.govinda.be	Mrs. Sareen Amit	amritsareen1@gmail.com	0494 252 367	30-9-06
4	Nama Hatta Antwerpen asbl	Amerikalei 184	2000	Antwerpen	www.govinda.be	Mrs. Rita Bouwman	tarunyamrita@pamho.net	0490 625424	30-9-06
5	Namaskara asbl	Rue de La Poste 111	1030	Brussels		Mr. Anil Chunivan	s.chunivan@telenet.be	02-6880499	30-9-06
6	Radhadesh asbl	Petite Somme 5	6940	Septon	www.radhadesh.com	Mr. Herman Janssens	hj@radhadesh.com	086-322480	30-9-06
7	Ram Mandir asbl	Place van Meyel 27	1040	Etterbeek	sites.google.com/site/brurammandir	Mr. Jaidev Rana	brusselsrammandir@gmail.com	0479 749 317	10-5-09
8	Sanatan Mander Hindu Temple vzw	Oudenaardsesteenweg 265	8500	Kortrijk	Facebook: Sanatan Mander Hindu Tempel vzw	Mr. Kapil Kapoor Kumar	kapilbelgium@hotmail.com	0485 750660	30-9-06
9	Sarbaranin Puja Samity	Rue Marcellis 24	1050	Brussels	www.durgapujabelgium.com	Mr. Ranjit Basu	sarbaranindurgapuja@yahoo.com	0485 680850	30-9-06
10	Bhaktivedanta College asbl	Petite Somme 2	6940	Septon	www.bhaktivedantacollege.com	Mr. P. Javier	college@pamho.net	086-323277	1-9-12
11	Brahma Kumari World Spirituality University	Bischoffsheimlaan 39	1000	Brussel	www.bkwsu.org/belgium/index	Mrs. K. Hendry	kathryn.hendry@be.bkwsu.org	02-463 38 27	1-9-12
12	Indian Cultural Centre asbl	123-125 Rue Colonel Bourg	1140	Evere	sites.google.com/site/brusselstemple	Mr. R. Singh	iccbrussels@gmail.com	0479 338 216	1-9-12
						Mr. R. Pal Aneja	ravinkhali@yahoo.com	0477 236 223	

**Copie à publier aux annexes du Moniteur belge
après dépôt de l'acte**

Réservé
au
Moniteur
belge

07008722

BRUXELLES

- 3 -01- 2007

Grefte

Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad - 12/01/2007 - Annexes du Moniteur belge

N° d'entreprise **886 041946**
 Dénomination
 (en entier) **Forum Hindou de Belgique**
 Forme juridique **asbl**
 Siège **Rue Royale 185 1210 Bruxelles**
 Objet de l'acte **Constitution**

Texte

Les associations dont la liste suit, et qui ont signé ce 30 septembre les statuts qui suivent déclarent vouloir constituer entre elles une association sans but lucratif en exécution de la loi du 27 juin 1921 telle qu'elle a été coordonnée par la loi du 2 mai 2002

Nama Helta vzw. 184 Amerikalei 2000 Antwerpen
 Sanatana Dharam Hindu Temple vzw. Smissestraat 53 8880 Ledegem
 Brussels Puja Committee, association de fait Avenue d'Auderghem 199 1040 Bruxelles
 Hindu Temple Society vzw. Vrijheidstraat 38 8400 Oostende
 The Himalaya Society vzw; Steenovenstraat 39 3800 Sint Truiden
 Namaskara asbl 111 Rue de la Poste 1030 Bruxelles
 Radhadesh asbl Petite Somme 5 6940 Septon
 Centre de Bhakti Yoga de Bruxelles asbl. Petite Somme 5 6940 Septon

I. Dénomination, siège, but, durée

Article 1er.

L'association, qui est constituée dans le cadre de la loi relative aux associations sans but lucratif, adopte la dénomination "Forum Hindou de Belgique", en néerlandais Hindoes Forum van België

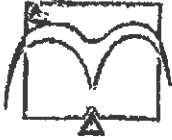
Article 2.

Le siège de l'association est établi à rue Royale 185, 1210 Bruxelles dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles

Article 3.

Mentionner sur la dernière page du Volet B

Au recto Nom et qualité du notaire instrumentant ou de la personne ou des personnes ayant pouvoir de représenter l'association ou la fondation à l'égard des tiers
Au verso Nom et signature

Volet B

**Copie à publier aux annexes du Moniteur belge
après dépôt de l'acte**

*12159932***14 SEP 2012**

BRUXELLES
Greffé

Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad - 25/09/2012 - Annexes du Moniteur belge

N° d'entreprise : 0886.041.946

Dénomination

(en entier) : **Forum Hindou de Belgique**

(en abrégé) :

Forme juridique : Association Sans But Lucratif

Siège : Rue Royale 185, 1210 Saint-Josse-ten-Noode

Objet de l'acte : Démissions d'administrateurs, nominations d'administrateurs, réélections d'administrateurs, transfert de siège social, modification des statuts

L'assemblée Générale du 10 mai 2009 de l'asbl Forum Hindou de Belgique, dont le siège social se situe à Rue Royale 185, 1210 Saint-Josse-ten-Noode, fondée le 30 septembre 2006, et publiée dans les annexes au Moniteur Belge le 12 janvier 2007 sous le numéro 07008722 décide :

1. L'assemblée a accepté la démission du poste d'administrateur :

- Monsieur SAREEN Amit, domicilié à Nieuwpoortsesteenweg 737, 8400 Oostende
- Monsieur KAPOOR Kapil Kumar, domicilié à Spinnerijstraat 41, Harelbeke

2. L'assemblée a accepté la réélection en tant qu'administrateurs pour les deux prochains ans :

- Madame SHUSHMA Thapa, domiciliée à Ch. De Bruxelles 606, 1410 Waterloo
- Monsieur MANIK Paul, domicilié à Boulevard Louis Schmitt 58, 1040 Bruxelles
- Monsieur GURVICH Martin, domicilié à Petite Somme 8, 6940 Septon (Durbuy)

3. L'assemblée a accepté la nomination au poste d'administrateur pour les deux prochains ans :

- Madame BOUWMAN Geertruida Maria, domicilié à Galgenweellaan 7 bus 3, 2050 Antwerpen, née à Laren (Pays Bas) le 25 mars 1950
- Monsieur JANSSENS Herman, domicilié à Petite Somme 5H, Septon (Durbuy), né à Buggenhout le 10 mars 1950
- Monsieur CHUNIVAN Sadeo, domicilié à Brusselsteenweg 312, B-3090 Overijse, né à Mauritius le 21 mars 1954

4. Le Conseil d'Administration est donc composé des personnes suivantes, aux fonctions de :

- Madame SHUSHMA Thapa, Présidente
- Monsieur MANIK Paul, Vice-Président
- Monsieur CHUNIVAN Sadeo, Trésorier
- Monsieur GURVICH Martin, Secrétaire
- Monsieur JANSSENS Herman, Administrateur
- Madame BOUWMAN Geertruida Maria, Administrateur

Mentionner sur la dernière page du **Volet B** :

Au recto : Nom et qualité du notaire Instrumentant ou de la personne ou des personnes ayant pouvoir de représenter l'association, la fondation ou l'organisme à l'égard des tiers

Au verso : Nom et signature

Réservé
au
Moniteur
belge

Volet B - Suite

L'assemblée Générale du 01 décembre 2011 de l'asbl Forum Hindou de Belgique, dont le siège social se situe à Rue Royale 185, 1210 Saint-Josse-ten-Noode, fondée le 30 septembre 2006, et publiée dans les annexes au Moniteur Belge le 12 janvier 2007 sous le numéro 07008722 décide :

1. Transfert du siège social/ Modification des Statuts :

L'assemblée décide de transférer le Siège Social et par conséquent de modifier comme suit l'article 2ème des Statuts : «Le siège de l'association est établi à Etterbeek (1040 Bruxelles), 197 Avenue d'Auderghem, dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles. »

2. L'assemblée a accepté la démission du poste d'administrateur :

- Madame THAPA Shushma, domicilié à Chaussée de Bruxelles 606, 1410 Waterloo
- Madame BOUWMAN Geertruida Maria, domicilié à Galgenweellaan 7 bus 3, 2050 Antwerpen

3. L'assemblée a accepté la réélection en tant qu'administrateurs pour les deux prochains ans :

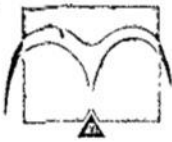
- Monsieur MANIK Paul, domicilié à Boulevard Louis Schmitt 58, 1040 Bruxelles
- Monsieur GURVICH Martin domicilié à Petite Somme 8, 6940 Septon (Durbuy)
- Monsieur JANSSENS Herman, domicilié à Petite Somme 5H, Septon (Durbuy)
- Monsieur CHUNIVAN Sadeo, domicilié à Brusselsteenweg 312, B-3090 Overijse

4. Le Conseil d'Administration est donc composé des personnes suivantes, aux fonctions de :

- Monsieur MANIK Paul, Président
- Monsieur CHUNIVAN Sadeo, Vice-Président
- Monsieur GURVICH Martin, Secrétaire
- Monsieur JANSSENS Herman, Trésorier

Gurvich Martin
Secrétaire

Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad - 25/09/2012 - Annexes du Moniteur belge

**Copie à publier aux annexes du Moniteur belge
après dépôt de l'acte**

Réservé
au
Moniteur
belge

14213470

Déposé / Reçu le

17 NOV. 2014

au greffe du tribunal de commerce
francophone de ^{Gref}Bruxelles

N° d'entreprise : 0886.041.946

Dénomination

(en entier) : **Forum Hindou de Belgique**

(en abrégé) :

Forme juridique : Association Sans But Lucratif

Siège : Avenue d'Auderghem 197, 1040 Etterbeek

Objet de l'acte : Démission d'administrateurs, nomination d'administrateurs, réélection d'administrateurs

Extrait du procès-verbal de l'Assemblée Générale de l'asbl Forum Hindou de Belgique du 06 juin 2013, dont le siège social se situe à Avenue d'Auderghem 197, 1040 Etterbeek ; fondée le 30 septembre 2006, et publiée dans les annexes au Moniteur Belge le 12 janvier 2007 sous le numéro 07008722.

L'assemblée a accepté la démission du poste d'administrateur :

- Monsieur JANSSENS Herman, domicilié à Petite Somme 5H, Septon (Durbuy)

L'assemblée a accepté la réélection en tant qu'administrateurs pour les deux prochains ans :

- Monsieur MANIK Paul, domicilié à Boulevard Louis Schmitt 58, 1040 Bruxelles
- Monsieur GURVICH Martin domicilié à Petite Somme 8, 6940 Septon (Durbuy)
- Monsieur CHUNIVAN Sadeo, domicilié à Brusselsteenweg 312, B-3090 Overijse

L'assemblée a accepté la nomination au poste d'administrateur pour les deux prochains ans :

- Madame MANGRE Minakoemarie, domiciliée à Petite Somme 5, 6940 Septon (Durbuy), née à Paramaribo le 12 décembre 1961
- Monsieur SINGH Ravinder, domicilié à Spithertlaan 8, B-3090 Overijse, né à Dhanane le 29 décembre 1968
- Madame THAPA SHREE Shushma, domiciliée à Chaussée de Bruxelles 606, 1410 Waterloo, née à Kathmandu le 11 décembre 1967

Le Conseil d'Administration est donc composé des personnes suivantes, aux fonctions de :

- Monsieur CHUNIVAN Sadeo, Président
- Monsieur MANIK Paul, Vice-Président
- Monsieur SINGH Ravinder, Vice-Président
- Monsieur GURVICH Martin, Secrétaire
- Madame MANGRE Minakoemarie, Trésorière
- Madame THAPA SHREE Shushma, Administrateur

Bruxelles, le 06 juin 2013

Martin Gurvich, Secrétaire

Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad - 26/11/2014 - Annexes du Moniteur belge

Extrait du procès-verbal de l'Assemblée Générale de l'asbl Forum Hindou de Belgique du 30 juin 2014, dont le siège social se situe à Avenue d'Auderghem 197, 1040 Etterbeek ; fondée le 30 septembre 2006, et publiée dans les annexes au Moniteur Belge le 12 janvier 2007 sous le numéro 07008722.

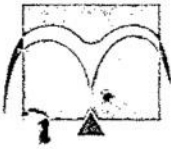
Le représentant de l'ICC Monsieur Ravinder Singh démissionne en tant qu'administrateur du Forum Hindou de Belgique. L'assemblée générale accepte cette démission.

Le Conseil d'Administration est donc composé des personnes suivantes, aux fonctions de :

- Monsieur CHUNIVAN Sadeo, Président
- Monsieur MANIK Paul, Vice-Président
- Monsieur GURVICH Martin, Secrétaire
- Madame MANGRE Minakoemarie, Trésorière
- Madame THAPA SHREE Shushma, Administrateur

Bruxelles, le 30 juin 2014

Martin Gurvich
Secrétaire

**Copie à publier aux annexes du Moniteur belge
après dépôt de l'acte**

Réser
au
Monit
belg

17063519

Déposé/Reçu

21 JAN 2017

Greffe
au greffe du tribunal de commerce
francophone de Bruxelles

N° d'entreprise : **0886.041.946**

Dénomination

(en entier) : **Forum Hindou de Belgique**

(en abrégé) :

Forme juridique : **Association Sans But Lucratif**

Siège : **Avenue d'Auderghem 197, 1040 Etterbeek**

Objet de l'acte : **Réélection d'administrateurs**

Extrait du procès-verbal de l'Assemblée Générale de l'asbl Forum Hindou de Belgique du 19 mars 2017, dont le siège social se situe à Avenue d'Auderghem 197, 1040 Etterbeek; fondée le 30 septembre 2006, et publiée dans les annexes au Moniteur Belge le 12 janvier 2007 sous le numéro 07008722.

1. L'assemblée a accepté la réélection en tant qu'administrateurs pour les deux prochains ans :

- Monsieur MANIK Paul, domicilié à Boulevard Louis Schmidt 58, 1040 Bruxelles
- Monsieur GURVICH Martin, domicilié à Petite Somme 8, 6940 Septon (Durbuy)
- Monsieur CHUNIVAN Sadeo, domicilié à Brusselsteenweg 312, B-3090 Overijse
- Madame MANGRE Minakoemarie, domiciliée à Petite Somme 5, 6940 Septon (Durbuy)
- Madame THAPA SHREE Shushma, domiciliée à Chaussée de Bruxelles 606, 1410 Waterloo

2. Le Conseil d'Administration est donc composé des personnes suivantes, aux fonctions de:

- Monsieur CHUNIVAN Sadeo, Président
- Monsieur MANIK Paul, Vice-Président
- Monsieur GURVICH Martin, Secrétaire
- Madame MANGRE Minakoemarie, Trésorière
- Madame THAPA SHREE Shushma, Administrateur

Bruxelles, le 19 mars 2017

Martin Gurvich
Secrétaire

Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad - 04/05/2017 - Annexes du Moniteur belge

Mentionner sur la dernière page du Volet B : **Au recto** : Nom et qualité du notaire instrumentant ou de la personne ou des personnes ayant pouvoir de représenter l'association, la fondation ou l'organisme à l'égard des tiers
Au verso : Nom et signature

BRUSSELS WELCOMES MODI

Stronger Together

Mr. Modi &

Malati Mina Mangre, Treasurer
of HFB

Wednesday 31 March 2016,

BRUSSELS WELCOMES MODI

Stronger Together

Mr. Modi &

Bharti Tailor, Exec. Director HFB

Wednesday 31 March 2016,
Brussels

BRUSSELS WELCOMES MODI

Stronger Together

Mr. Modi &
Sahdeo Chunivan, Chairman of HFB
Wednesday 31 March 2016, Brussels

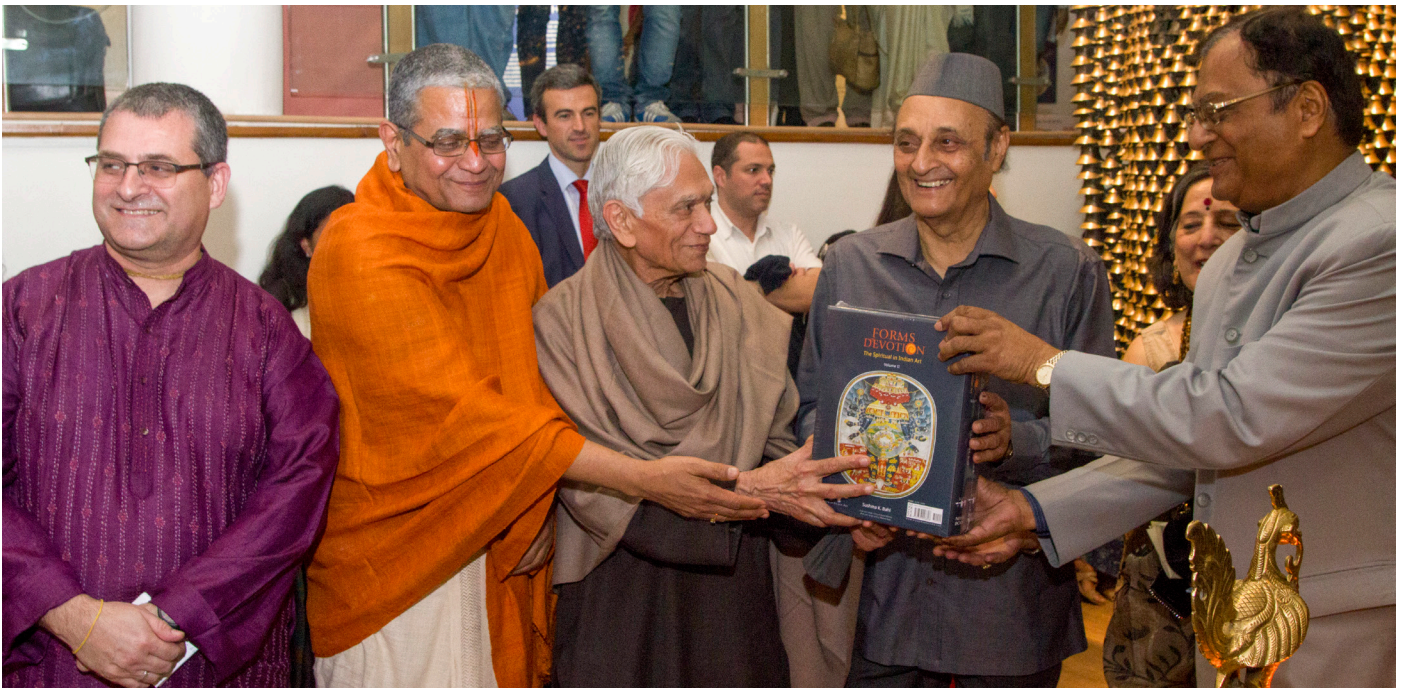
BRUSSELS WELCOMES MODI

Stronger Together

Mr. Modi &
Herman Janssens (Hridaya Caitanya),
co-founder of HFB
Wednesday 31 March 2016, Brussels

Hindu Temple Society, Oostende

Brussels Puja Committee

Centre de Bhakti Yoga-Brussels

Nama Hatta Antwerpen asbl

Namaskar asbl, Brussels

Radhadesh-Septon

Ram Mandir - Etterbeek

Sanatan Mander Hindu Tempel - Kortrijk

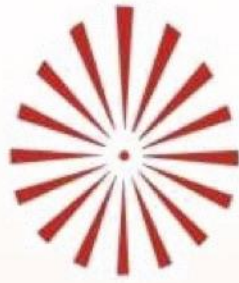

Sarbajanin Puja Samity - Brussel

Bhaktivedanta College - Septon

BRAHMA KUMARIS
WORLD SPIRITUAL UNIVERSITY

Indian Cultural Centre - Evere

*Brussels Mandir
123-125 Rue Colonel Bourg,
B-1140 Evere (Brussels)*

Gedeeltelijke lijst en de statuten van de potentiële leden

---

1. **Indo-Belgian Association, Gent**
2. **Divine Life**
3. **Brussel Sammelani asbl**
4. **Transcendental Meditation**
5. **Bhaktivedanta Library Services**
6. **Narayana**
7. **Sathya Sai Baba Brotherhood vzw**
8. **Sri Ram Chandra Mission**
9. **Tamu Samaj vzw**
10. **Belgium Nepal Friendship Association (BNFA)**
11. **Vrienden van Amma vzw**
12. **Art of Living**
13. **Siddha Shiva Yoga**
14. **Swami Narayan (special status member)**